

STUDENTI IZ SLAVONSKO-SRIJEMSKOG MEĐURIJEČJA NA ZAPADNIM SVEUČILIŠTIMA U SREDNJEM VIJEKU (1250.–1550.)

Stanko ANDRIĆ, Slavonski Brod

Na temelju objavljenih matica srednjovjekovnih europskih sveučilišta, sastavljen je provizorni katalog studenata s područja današnje Slavonije i Srijema, od početaka do sredine 16. stoljeća. Katalogu prethodi uvod, u kojem se pojašnjava narav prikupljenih podataka i neka metodološka pitanja, kao i nekoliko grafičkih prikaza koji sažimaju određene aspekte sadržaja kataloga. Pridodan je i pomoćni katalog studenata čije je zemljopisno podrijetlo dvojbeno (u tom smislu da se ne može sa sigurnošću reći odnose li se dotični toponimi na promatrano područje).

Prva faza projekta naznačenog u naslovu dovršena je. Imamo na raspolaganju katalog koji obuhvaća 313 studenata na 11 različitih srednjovjekovnih sveučilišta: u Beču, Krakovu, Pragu, Parizu, na talijanskim (poimence Bologna, Padova, Perugia, Ferrara, Rim) i njemačkim sveučilištima (Köln i Wittenberg).¹ U ovom uvodu naznačit ću osnovna obilježja prikupljene »baze podataka«: a) njezine okvire; b) njezine izvore; c) njezinu uporabnu vrijednost; d) narav prikupljenih podataka.

a) Zemljopisno određenje podrijetla studenata donekle je problematično. Pojam *Slavonija* u srednjovjekovnim je izvorima mnogo složeniji od današnjeg značenja tog toponima. U užem smislu, srednjovjekovna je Slavonija označavala uglavnom današnju središnju Hrvatsku: sterala se od Gvozda na zapadu do Drave kod Varaždina na sjeveru i do Požeškoga gorja na istoku, obuhvaćajući pritom i današnju sjeverozapadnu Bosnu (= tzv. »Donja Slavonija«). Istočne hrvatske županije – srijemska, vukovska, pa donekle i požeška – u načelu se nisu smatrale dijelovima Slavonije. To sjeveroistočno hrvatsko međuriječje nije

¹ Nema sumnje da su studenti iz ovih krajeva odlazili i na tri ugarska sveučilišta koja su se jedno za drugim kratkotrajno javljala u 14. i 15. stoljeću (Pečuh 1367-ca. 1400, Budim 1389-ca. 1420, Bratislava 1465-ca. 1492); no o njima su izvori posve oskudni te, koliko ih i ima, zasad nesistematizirani. Usp. A. L. GABRIEL, *The Mediaeval universities of Pécs and Pozsony*, Frankfurt, a. M., 1969; L. S. DOMONKOS, *The history of the Sigismundean foundation of the University of Óbuda (Hungary)*, u: L. S. DOMONKOS i R. J. SCHNEIDER (ur.), *Studium generale. Studies offered to A. L. Gabriel*, Notre Dame, 1967, 1–33.

imalo posebnoga zemljopisnog imena, osim između Dunava i Save, gdje se po prilici od 12. stoljeća zvalo Srijem.

Odmah valja naglasiti da se u ovom radu ne bavimo *Slavonijom* u srednjovjekovnom smislu.² Mi zapravo projiciramo današnju geografsku definiciju Slavonije na srednjovjekovni zemljovid. Dodajmo da je moderna Slavonija nastala pomakom tog imena na istok u doba osmanlijske okupacije (istodobno s pomakom imena »Hrvatske« prema središnjem dijelu buduće Trojednice). Otada do danas Slavonijom zovemo prostor istočno od zamišljene crte koju naznačuju mjesta Špišić-Bukovica, Daruvar, Pakrac. Od te crte pa do sutoka Save i Dunava prostire se zemljopisni okvir ovog rada.

Vremenski je okvir očividniji. S jedne strane, određuju ga počeci najstarijih europskih sveučilišta (konac 12. stoljeća), s druge kraj srednjovjekovlja koji se tradicionalno povezuje s Mohačkom bitkom (1526.). Taj smo potonji međaš pomaknuli do sredine 16. stoljeća, s višestrukim opravdanjem: najzapadniji gradovi u definiranom prostoru pali su pod Osmanlije u 3. i 4. desetljeću 16. stoljeća (Virovitica dapače 1552.); studente pak zatječemo na studiju još godinama poslije pada pod Turke i nestanka onih srednjovjekovnih ustanova koje su ih poslale na sveučilišta.

Još uvijek valja razjasniti što nam točno znači pridjev »slavonski« ili »srijemski« student. Dva se kriterija uzimaju u obzir: student je podrijetlom iz gore opisanog prostora; ili je pak ondje obnašao neku crkvenu službu, pripadao nekom ondašnjem samostanu, ili slično. U nekim slučajevima, student po oba kriterija pripada prostoru koji nas zanima. U većini slučajeva, međutim, raspoloživi podaci ne omogućuju nam da napravimo tu distinkciju.

b) Korišteni su mahom objavljeni izvori. Zapravo, postojanje objavljenih zbirki dokumenata svih ili barem većine sveučilišta koje razmatramo neophodan je preduvjet za sintetičku kompilaciju poput ove koju podastiremo. Najvažniji tip sveučilišnih isprava koje ovdje koristimo jesu matrikule (matrice), tj. »službene isprave u koje su upisani ime, prezime, mjesto podrijetla te, u danim okolnostima, naslov ili obilježje budućeg pripadnika sveučilišta.«³ Matice manje-više svih srednjovjekovnih sveučilišta danas su objavljene tiskom.

Matice su vođene iz praktičnih razloga, jer je status studenta bio povezan s različitim obvezama (akademske prije svega – pohađanje nastave i polaganje ispita, ali i financijskim: plaćanje upisnine), kao i povlasticama, pravne i ekonomske naravi.⁴ Ukoliko su bili propisno uvedeni u evidenciju, studenti su uživali zaštitu sveučilišne zajednice (*universitas*), što nije bilo beznačajno u stranoj zemlji ili stranom gradu. Najranije matice zapravo su popisi slušača što su ih sastavili sami profesori. Kasnije je evidencija studenata postala brigom rektorâ sveučilišta ili dekanâ pojedinih fakulteta, kao i pročelnikâ pojedinih »nacija«, koji su se zvali prokuratorii.⁵

² Jedan primjer: poznati Juraj iz Slavonije (*Georges d'Esclavonie*), doktor teologije, student a potom i profesor na Sorbonni potkraj 14. stoljeća, ne ulazi u naš vidokrug jer je rodom iz Brežica na današnjoj hrvatsko-slovenskoj granici.

³ J. PAQUET, *L'immatriculation des étudiants dans les universités médiévales*, 159.

⁴ *Ondje*, 162–164.

⁵ *Ondje*, 170.

Pojam »nacije« u sveučilišnom kontekstu samo je donekle odražavao narodnosne ili političke pripadnosti, što je razumljivo jer stvaranje tih kongregacija nije imalo za cilj nacionalnu identifikaciju, već uzajamnu pomoć u praktičnim poteškoćama. Pritom se očito poštovalo načelo da jedno sveučilište ima tek nekoliko (obično četiri) »nacija« podjednake veličine. Primjerice, četiri nacije na Pariškom sveučilištu bile su normanska, pikardska, francuska i engleska. Ova je potonja u 14. stoljeću preimenovana u anglo-njemačku, a pritom je zapravo obuhvaćala, uz Engleze i Nijemce, još i Irce, Škote, Skandinavce, Poljake, Čehe, Ugare i Hrvate – dakle, barem u teoriji, svu neromansku Europu.⁶ Slično je bilo i na Bečkom sveučilištu s njegove četiri nacije: austrijskom, saskom, češkom i ugarskom.⁷ Na Lajpciškom sveučilištu nacije su bile ove: *Bavarorum*, *Misnensium*, *Saxonum*, *Polonorum*; određen broj ugarskih studenata može se naći unutar poljske nacije, ali među njima nijedan za naš katalog.⁸

Treba naglasiti da nedostupnost ili manjkavost izvora u određenoj mjeri krnje cjelinu zamišljenog kataloga. Primjerice, kad je riječ o Praškom sveučilištu, sačuvane su samo matice Filozofskog fakulteta i djelomice one Pravnog fakulteta (do 1418). S druge strane, priručnik J. Zatheya i J. Reichana te onaj K. Schraufa o Krakovskom sveučilištu, koji smo koristili, pokrivaju samo razdoblje od godine 1400. dalje, koje nam je doduše najzanimljivije, ali pritom ne smijemo zaboraviti da je u Krakovu bez sumnje bilo ovdašnjih studenata i u drugoj polovici 14. stoljeća, iako ih u ovom katalogu nećemo naći.

Drugim riječima, katalog može poslužiti za međusveučilišne usporedbe samo u okvirima 1401.–1550., pa i tada s rezervom u pogledu Praškog sveučilišta, zbog spomenutoga nenadoknadivoga gubitka. Što se tiče Krakova, katalog je otvoren za dopunjavanje podacima iz 14. stoljeća.

c) Evo nekih pitanja na koja s pomoću priloženog kataloga studenata možemo manje ili više neposredno odgovoriti (ili pak pitanja koja se na temelju kataloga mogu postaviti):

Na kojim sveučilištima i kojim fakultetima nalazimo najviše naših studenata? Kako se taj odnos mijenja tijekom godina? Čime se mogu objasniti prioriteti i njihove promjene?

Koliki je udio ovdašnjih studenata u korpusu ugarskih studenata? Mijenja li se taj udio tijekom vremena?

Iz kojih slavonsko-srijemskih mjesta dolazi najviše studenata? Koje su crkvene ustanove, ekonomski razlozi i dr. pritom mogli imati presudnu ulogu? Može li se potvrditi postojanje »snažne korelacije između veličine gradova i broja studenata koji iz njih odlaze na sveučilište«?⁹ Drugim riječima, je li broj studenata, u promatranom prostoru, također je-

⁶ M. TANAKA, *Hrvatski studenti na Pariškom sveučilištu u 14. i 15. stoljeću*, *Croatica christiana periodica*, IX/15 (1985.), 36.

⁷ F. ŠIŠIĆ, *Hrvati na Bečkom sveučilištu od god. 1453–1630*, *Vjesnik Zemaljskog arhiva*, 5 (1903), 11–12.

⁸ G. ERLER, *Die Matrikel der Universität Leipzig*, sv. 1–3 [= *Codex dipl. Saxoniae regiae*, sv. 16–18], Leipzig, 1895–1902. Dodajem da sam bez rezultata pregledao i *Die Matrikel der Universität Heidelberg von 1386 bis 1662*, sv. 1–3, Heidelberg, 1884–1893.

⁹ J. WIESIOŁOWSKI, *Il clero nel basso medioevo: reclutamento, formazione, stratificazione*, u: *L'Eglise et le peuple chrétien dans les pays de l'Europe du Centre-Est et du Nord (XIVe–XVe siècles)*, Collection de l'Ecole française de Rome, Rim, 1990, 127.

dan od »pokazatelja urbaniteta« (J.-Cl. Schmitt), usuglašen s ostalim takvim pokazateljima (npr. samostanima prosjačkih redova)?

Kakve sve crkvene ili druge službe obnašaju studenti u mjestima iz kojih potječu? S kakvih su položaja došli na sveučilište a na kakve su se vratili po svršetku studija? Koliko se može znati o društvenom ugledu studiranja, koliko ono ubrzava društveni uspon i pospešuje karijere? Mijenja li se taj ugled tijekom promatranog razdoblja?

Koliko traje prosječni studij? Koji se akademski stupnjevi postižu i za koliko vremena? Koliko je raširena pojava da studenti sele s jednog sveučilišta na drugo? Koji su najčešći smjerovi tih migracija i što ih uvjetuje?

Odgovori koje možemo ponuditi na ta pitanja nisu uvijek jednako odlučni; neke od njih potkrepljuju mnogi primjeri; drugi se, zbog nedostatnih podataka, samo naslućuju.

d) U idealnom slučaju, o pojedinom studentu raspoložemo ovim podacima: 1. ime, ime oca, nadimak/prezime; 2. mjesto podrijetla; 3. crkvena ili svjetovna služba; 4. mjesto obavljanja te službe; 5. sveučilište; 6. fakultet ili vrsta studija; 7. postignuti akademski stupanj/stupnjevi i/ili bilješka o uplati upisnine; 8. datum ili godina spominjanja. Tim smo podacima u katalogu dodali i bilješke o izvorima podataka.

Ovakav standardizirani opis donekle prikriva raznolikost podataka kojima raspoložemo. U nekim su slučajevima podaci o studiju retrospektivni: potječu iz vremena kada se dotična osoba već vratila u domovinu i naš je izvor zatječe na nekom položaju koji je već rezultat njezinih postignuća na studiju. U takvim slučajevima, iza godine spominjanja stavili smo znak ∇.

U većini primjera nemamo sve podatke predviđene u katalogu. U manjem broju primjera, pak, o dotičnom studentu znamo više no što je doneseno u katalogu. Prema stupnju naše obaviještenosti o njima, studente možemo razdijeliti u 4 skupine: 1. oni koji se *jedanput* spominju u maticama (ili bilo kakvom drugom izvoru); 2. oni koji se *više puta* spominju u sveučilišnim maticama; 3. oni koji se, *osim u sveučilišnim maticama*, spominju barem *jedanput i u kojem drugom neovisnom izvoru*; 4. oni koji su i inače dobro poznate povijesne osobe, o kojima postoji relativno mnogo izvora.

Iznijet ćemo pokoji primjer za svaku od navedenih skupina. Prva je skupina najbrojnija: ovamo spada dominikanac Vincent iz Požege (*Vincentius de Posegavar de Ungaria*), koji je 1491. naveden kao student teologije u Perugii,¹⁰ Matej iz Iloka (*Matheus de Uillak Sirimiensis*), koji se kao student slobodnih umijeća (*artes*) spominje 1525. u Padovi,¹¹ ili Ivan iz Vukova (*Johannes de Valko*), koji se u jednom pečuškom dokumentu iz 1431. navodi kao doktor teologije, bez naznake gdje je i kada postigao taj stupanj,¹² i mnogi drugi. Treba uočiti kako uvijek postoji mogućnost da se pronađe neki novi izvor, sveučilišni ili drugi, o svakoj od tih osoba i tako uvjetuje njezin prelazak u neku od daljnjih skupina.

¹⁰ E. VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae studentium, 1221–1864*, Budimpešta, 1941, 312.

¹¹ *Ovdje*, 182.

¹² *Ovdje*, 402.

U drugu skupinu spada, na primjer, dominikanac Grgur iz Gorjana (*Gregorius de Gara*), koji se 1487. spominje u Padovi kao »teolog«,¹³ zatim 1488. kao student teologije u Perugii,¹⁴ i napokon 1489. kao *bachalarius* na istom sveučilištu.¹⁵ Sličan je i slučaj Nikole Francka iz Osijeka (*Nicolaus Franck de Ezeck*), koji se spominje četiri puta u maticama ugarske nacije na Bečkom sveučilištu: 1470. i 1474. kao običan student (*scolaris*),¹⁶ 1475. kao *waccalarius*,¹⁷ napokon 1480. kao *arcium magister*.¹⁸

U treću skupinu spada, na primjer, dominikanac Juraj »iz gorjanskog konventa« (*frater Georgius... conventus Garensis*), koji 1490. stječe pravo na *insignia magistratualia* na Papinskom sveučilištu u Rimu;¹⁹ ponovno ga nalazimo u jednom dokumentu iz Ostrogona gdje se spominje kao kanonik i *decretorum doctor* (tj. doktor kanonskog prava).²⁰ Pokatkad je ovakvo povezivanje raznorodnih dokumenata problematično: Valentin iz Iloka (*Valentinus de Vylak*), koji se 1411. spominje kao bakalaureat na Praškom sveučilištu, poistovjećen je s vođom srijemskih husita koji se tridesetak godina kasnije navodi u *Ljetopisu Male braće u Bosni i Ugarskoj* autora Blaža de Zalka, ali je takvo poistovjećivanje jedan povjesničar osporio.²¹

Posljednja, četvrta skupina obuhvaća barem sedam otprije poznatih osoba, o kojima govori relativno obilje izvora. Činjenica da su bili studenti na ovom ili onom sveučilištu samo je jedan od segmenata njihovih životopisa, ne i najvažniji s povijesnoga gledišta. U ovom radu, međutim, zanima nas upravo taj aspekt, što znači da njihovi studentski podaci ulaze u naš katalog kao jedna statistička jedinica, ni manje ni više važna od ostalih. Ovdje ćemo nabrojati tih sedam osoba, dodajući bio-bibliografske bilješke.

1. Urbacije (u izvorima *Urbacius*, *Orbatus*, *Wrbazius*, *Urbaxius*), prepozit Požeškog kaptola sv. Petra, najraniji je student vezan za ove krajeve i uopće jedan od prvih hrvatsko-ugarskih studenata na europskim sveučilištima. Studirao je u Padovi i Bologni. U Padovi se spominje 1264., a u Bologni 1268.–1270. godine, i to kao jedan od »uglednih studenata« (*scholares illustres*).²² U jednom ugarskom dokumentu iz 1280., očito po povratku sa

¹³ Ovdje, 168.

¹⁴ Ovdje, 310.

¹⁵ Ovdje, 311.

¹⁶ ŠIŠIĆ, *Hrvati na Bečkom sveučilištu*, 166.

¹⁷ Ovdje, 165.

¹⁸ Ovdje, 164.

¹⁹ VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 253.

²⁰ Ovdje, 415–416.

²¹ U spomenutom ljetopisu riječ je o *duo literati de eadem Kamancze* [= Srijemska Kamenica], *videlicet Thomas et Valentinus*, koji su načinili poznati husitski prijevod Biblije na mađarski, da bi na koncu, pred inkvizitorskim žarom sv. Jakova Markijskog, pobjegli iz Srijema u Moldaviju (v. *Blasii de Zalka et continuatorum eius Cronica fratrum minorum de Observantia provinciae Boznae et Hungariae*, ur: F. TOLDY, *Analecta monumentorum Hungariae historica*, sv. 1, Budapest, 1871, 240). István Barta, pak, odbija da tu dvojicu poistovjeti s dvojicom ugarskih studenata evidentiranih na Praškom sveučilištu, Valentinom iz Iloka i Tomom iz Pečuha (spomenut kao bakalaureat 1399), obrazlažući svoje mišljenje ovako: »Bilo bi ipak teško zamisliti da bi crkvene osobe, koje su polučile sveučilišni naslov, još 30 ili 40 godina kasnije mogle biti obični klerici« (I. BARTA, *L'Université Charles de Prague et la Hongrie*, *Revue d'histoire comparée*, 36 (1948), 225. i bilj. 1.)

studija u Italiji, opisan je kao »Urbacije, prepozit sv. Petra [prvaka] apostolskog u Požegi, kraljev kancelar, doktor prava, padovanski kanonik, sustolnik gospodina pape« (*Wrbazius prepositus s. Petri apostolorum de Posega, cancellarius regius, legis doctor, canonicus Paduanus, domini papae commensalis*).²³ Tko je, dakle, bio taj klerik i doktor, čime je pridobio naklonost Vatikana i kralja Ladislava IV. Kumanca?

Sveučilišne isprave redovito navode da je on »nećak gospodina kardinala Palestrine« (*nepos domini cardinalis Pellestrini*); u istom se svojstvu spominje i stanoviti Karlo, ostrogonski kanonik (*Carolus, canonicus Strigoniensis*), pa je ovaj valjda Urbaciju brat ili bratić.²⁴ Ista rodbinska oznaka susreće se i u dva pisma što ih je Urbaciju (*dilecto filio Orbatio, prepositio ecclesie de Posega...*) uputio papa Urban IV. dne 18. ožujka i 12. travnja 1264. Tu je Urbacije također oslovljen kao »*nepos venerabilis fratris nostri *** episcopi Praenestrini*«. (Riječ je o biskupiji Palestrina u središnjoj Italiji, lat. *Praeneste*). U prvom pismu, na intervenciju spomenutog biskupa (*obtentu... episcopi Praenestrini*), papa podjeljuje Urbaciju čast kanonika Kaptola padovanskog i rezervira za nj jednu tamošnju prebendu.²⁵ U drugom pismu, opet na nastojanje palestrinskog biskupa, »tvoga strica« (*contemplatione... episcopi Prenestini, patru tui*), papa dodjeljuje Urbaciju dvije župe u »gradu Ostrogonu i njegovoj biskupiji«. ²⁶ Nije poznato kad je Urbacije umro, ali je 1286. još svakako na životu.²⁷

O Urbacijevoj genealogiji nema sumnje: on je izdanak poznate slavonske porodice Horvati. Točnije bi, zapravo, bilo rabiti njihovo staro ime Báncsay (*de Banča*), jer se ono mlade i poznatije prvi put javlja kao pridjev u Urbacijevu naraštaju. U djelu *Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić i njegovo doba*, Ferdo Šišić piše o potomcima najstarijih Báncsaya iz prve polovice 13. stoljeća: »Potomci njihovi ističu se kao visoki crkveni dostojanstvenici; tako bješe Orbacijev sin Stjepan († 1266) nadbiskup ostrogonski i prvi kardinal ugarski, pa sinovac njegov također Stjepan († 1278) nadbiskup kaločki, napokon još jedan Orbacije, unuk prvoga, prepošt požeški (1280. do 1286.) i Ivan, također unuk njegov, arcidakon đurski i zaladski (1264). Brat ovoga prepošta požeškoga bio je Toma, koji nosi u listinama pridjev *Aranyas de Horvati*, što znači, da je jur on bio gospodar mjesta Horvati, što se nalazilo u vukovskoj županiji, negdje oko današnjih Starih Mikanovaca...«²⁸

Šišić se pri pisanju toga sažetka poslužio rodoslovnim istraživanjem što ga je obavio Mór Wertner,²⁹ te je prema njemu i načinio svoje »Rodoslovlje porodice Horvata«. ³⁰ Wertne-

²² E. VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitate Patavina studentium, 1264–1864*. Fontes rerum Hungaricarum, sv. 1, Budimpešta, 1915, 1; ISTI, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 5,8,11,15.

²³ Usp. VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 15.

²⁴ *Ondje*, 5.

²⁵ Gy. FEJÉR, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, 4/1, Buda, 1829, 229–231.

²⁶ *Ondje*, 231–232 = A. THEINER, *Vetera monumenta Hungariam sacram illustrantia*, 2 sv., Rim, 1859–1860, 1: 267 (dok. 488).

²⁷ Usp. VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 15.

²⁸ F. ŠIŠIĆ, *Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić i njegovo doba, 1350–1416*, Zagreb, 1902, 36.

²⁹ M. WERTNER, *A Horvátiak elei*, Századok, 31 (1897), 514–518.

³⁰ ŠIŠIĆ, *Vojvoda Hrvoje*, 43.

rov podatak o Urbaciju II. Báncsayu možemo sada dopuniti spoznajom da se ovaj spominje kao požeški prepozit već 1264. Sam Urbacije je, kako se vidi iz rodoslovlja, pra-prastric onog trojici braće Horvata koji su se potkraj 14. stoljeća pobunili protiv budimskog dvora i time prouzročili zator svog roda.

2. Valentin Alšanski (mađ. Alsáni Bálint) jedan je od najistaknutijih ugarsko-hrvatskih klerika s kraja 14. stoljeća. Sredinom tog stoljeća studirao je kanonsko pravo u Bologni. Godine 1373. spominje se kao »*magister Valentinus doctor decretorum, lector Strigoniensis, aulae regis Hungariae vicecancellarius*«. ³¹ Pripadnik je slavonsko-mađarske velikaške porodice Alšanskih (to su ime dobili prema središtu njihovih posjeda, koje se nalazilo negdje u županjskoj Posavini). Samuel Timon, u djelu *Purpura Pannonica* (Claudiopoli, 1746.), str. 41, veli o njemu, između ostalog, da je *vir e nobilibus Ungariae, ortus in exteris provinciis*. ³² Valentinov otac Ivan bio je mačvanski ban od 1328. do 1334. ³³ Od 1374. pa do smrti 1408. obnašao je Valentin čast pečušskog biskupa, a 1380. postao je i kardinal. U muzeju Pečuške biskupije čuva se lijepa kamena nadgrobna ploča s kardinalovim likom i grbom porodice Alšanskih u lijevom gornjem kutu. Alšanskijev život i doba najiscrpnije su dosad obrađeni u monografiji Antala Áldásyja, *Alsáni Bálint bibornok* [Kardinal Valentin Alšanski], (Budimpešta, 1903.), koja na žalost nije prevedena na hrvatski.

3. Najpoznatiji slavonski student u srednjem vijeku svakako je Janus Pannonius, tradicionalno zvan Ivan Česmički (1434.–1472.). On je sedam godina, 1447.–1454., studirao *studia humanitatis*, tj. gramatiku, retoriku, povijest, poeziju i moralnu filozofiju na temelju antičkih pisaca, u Ferrari, u školi Guarina Veronesea, a potom četiri godine, 1454.–1458., kanonsko pravo u Padovi kako bi postigao naslov *doctor iuris canonici*. Bibliografija o Janusu golema je i u neprestanu porastu, ³⁴ pa nema potrebe da ovdje rezimiramo njegov životopis.

Moramo ipak obrazložiti njegovo uvrštavanje u ovaj katalog. Opsežna diskusija o Janusu u rodnome mjestu svodi se na sljedeće: podatak o tome mjestu, kako se donedavna držalo, nalazi se u dva papinska pisma iz 1459.; prvo je upućeno papinskom legatu u Ugarskoj Juanu Carvajalu i govori o postavljanju Ivana *Cesinge* za pečušskog biskupa; drugo, upravljeno velikovarađinskom biskupu Ivanu Vitezu od Srednje (1408.–1472.), dodjeljuje mu za koadjutora njegova nećaka Ivana *de Chesmicze*, tada titelskog prepozita. Budući da je poznato to da je Janus od 1459. do 1472. bio pečuškim biskupom, te također i to da je bio nećak Ivana Viteza od Srednje, držalo se da oba pisma govore o njemu pa su otud nastale dvije različite tradicije njegova pridjeva. Prevladala je potonja verzija, po

³¹ VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 27.

³² Usp. *ondje*, 28.

³³ J. KARACSONYI, *A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig*, 3 sv., Budapest, 1900–1901, 3: 64–65.

³⁴ Najpotpunija je monografija M. D. BIRNBAUM, *Janus Pannonius: poet and politician*, Zagreb, 1981. Za kraći pregled iz pera povjesničara vidjeti: J. M. BAK, *Janus Pannonius (1434–1472): the historical background*, u: J. PANNONIUS, *Epigrammata / The Epigrams*, prir. i prev. A. A. Barrett, Budimpešta, 1985, 29–45. Noviju književno-znanstvenu diskusiju vidjeti u: *Dani hvarskog kazališta, XVI: Hrvatski humanizam – Janus Pannonius*, Split, 1990.

kojoj bi Janus bio rođen u Česmicama, u tadašnjoj križevačkoj županiji, blizu Čazme. To se slagalo s drugim poznatim okolnostima, kao što je postojanje plemićke obitelji Česmičkih ili blizina Srednje, iz koje potječe Janusov ujak Ivan Vitez. Po drugoj tradiciji, koja je sve donedavna bila inferiorna prvoj, toponim *Cesinge* povezan je s različitim mjestima u istočnoj Slavoniji, a najčešće s Kešincima sjeverno od Đakova. Prednost je ovog rješenja bila u tome da se bolje slagalo s nekim naznakama u Janusovim pjesmama, iz kojih se može zaključiti da je pjesnik rođen u Slavoniji, blizu sutoka Drave i Dunava. Tako je, primjerice, I. Kukuljević-Sakcinski Janusa najprije zvao »Ivan od Kešinaca«, da bi se potom vratio pridjevu *Česmički* pozivajući se na papinsko pismo Ivanu Vitezu od Srednje.³⁵

Kad bi Janus doista bio jedan od Česmičkih, u zemljopisnom smislu ne bi mogao biti uvršten u naš katalog. No ta postavka gubi glavno uporište jer spomenuto pismo Ivanu Vitezu od Srednje *zapravo ne govori o Janusu*. To je prvi dokazao István Tóth u svojim radovima iz 1965. i 1975.³⁶ Kad bi, naime, u oba gore spomenuta papinska pisma doista bilo riječi o istoj osobi, očito je da bi si ona sadržajem uzajamno proturječila. U pismu Carvajalu doista je posrijedi Janus; u pismu Ivanu Vitezu od Srednje, pak, riječ je o njegovu drugom nećaku (točnije sinovcu: *nepos ex fratre!*), Ivanu Vitezu Mlađem, kojem ćemo posvetiti sljedeću bilješku. Time je definitivno otpalo na izvorima utemeljeno povezivanje pjesnika Janusa sa Česmicama. Ostale su ipak ozbiljne nedoumice: ne znamo sa sigurnošću na što se odnosi pridjev *Cesinge* (makar je vjerojatno da je riječ o toponimu u istočno-slavonskom Podravlju),³⁷ ne znamo gotovo ništa pouzdano o Janusovim roditeljima (njegovu ocu čak ni ime); napokon, iako se obično drži da je Ivan Vitez od Srednje bio Janusov ujak, a Janus njegov nećak, *nepos ex sorore*, ima argumenata i u prilog mišljenju da mu je zapravo bio stric, što bi značilo da je i sam Janus odvjetak porodice Viteza, pa bi ga možda tako trebalo i zvati.³⁸ U tom slučaju imali bismo trojicu istaknutih Viteza, u dvije uzastopne generacije, a svi su Ivani! U njihovu razlikovanju pomagali bi nam mjesni pridjevi: najstarijeg je već ustaljeno zvati Srednjanskim; njegova koadjutora i kasnijeg srijemskog biskupa, kojeg se obično zove Ivan Vitez Mlađi, može se zvati Česmički; a Janusov pridjev dobit ćemo tek pošto odgonetnemo što se krije iza imena *Cesinge*. U međuvremenu, dok se ne razbistri Janusov rodbinski odnos prema Vitezima, trebalo bi se suzdržati od moguće pogreške nalik onoj s pridjevom Česmički. Dotada, valja se ograničiti na Janusov *nom de plume*.

4. Ivana Viteza Mlađeg (†1499.) uvrstili smo u katalog ne zbog mjesta rođenja, nego zato što je on bio srijemskim biskupom od 1482. do 1489. i zatim ponovno od 1493. do 1498.

³⁵ I. KUKULJEVIĆ-SAKCINSKI, *Znameniti Hrvati prošlih vjekova*, pretisak: Croatian literature series, sv. 5, Zagreb, 1991, 2.

³⁶ Usp. BIRNBAUM, *Janus Pannonius*, 9. i 16.

³⁷ Dubrovački suvremenici zovu Janusa »Ivan Kesinac«, što, shvati li se kao kretik, upućuje na toponim nalik onome *Kese*, *Kesse* – kako se u 15. stoljeću pisalo ime Kešinci. Usp. BIRNBAUM, *Janus Pannonius*, 9; J. BÖSENDORFER, *Crtime iz povijesti Slavonije*, Osijek, 1910, 203. Postoje i drugi zanimljivi prijedlozi, čije bi nas razmatranje ovdje odvelo predaleko.

³⁸ To predlaže S. MARIJANOVIĆ, *Jan Panonije u svom vremenu – Janovo pravo lice*, Dani hvarskog kazališta, 16, Split, 1990, 139–141. i 145, bilj. 19. Usp. BIRNBAUM, *Janus Pannonius*, 18–19, bilj. 41.

Studirao je u Padovi i Bologni i stekao doktorat iz kanonskog prava, koje je kasnije i predavao na Bečkom sveučilištu. Pismo Pija II. iz 1459., za koje se ranije držalo da se odnosi na njegova bratića Janusa Pannoniusa, imenuje ga koadjutorom velikovradinskog biskupa Ivana Viteza od Srednje, njegova strica. Pismo je ujedno dokaz da je Vitez Mladi podrijetlom iz Česmice kod Čazme. Osim one srijemskog biskupa, pripadale su mu i druge crkvene časti: prepozit titelski i velikovradinski, biskup vesprenski (1489.–1493.), administrator olomoučke i bečke biskupije. Kraljevskim poslanikom u Vatikanu i Francuskoj postao je poslije razdoblja nemilosti u kojem se našao zbog propale urote svoga strica i bratića (1470.–1472.). Papinski ljetopisac Volaterranus, za godinu 1481., piše o njemu: *Ingressus est Urbem Matthiae Hungarorum regis orator, nomine Johannes, praepositus (...), qui paulo post ad episcopum [Sirmiensem] promotus fuit.*³⁹ Galeotto Marzio iz Narnija (1427.–1497.) posvetio mu je cijelo poglavlje u djelu *De egregie, sapienter, jocosae dictis ac factis regis Matthiae* (1485).⁴⁰

5. Još jedna relativno poznata osoba u katalogu jest osječki protestant *Emericus Zigerius* (mađarski povjesničari interpretiraju to *Zigerius* kao *Eszéki*, tj. Osječanin, ili pak kao *Szigeti*, tj. Sigečanin). Godine 1544. nalazimo ga na studiju u Wittenbergu.⁴¹ Emerik je djelovao kao vatreni propovjednik reformacije u južnoj Ugarskoj i Slavoniji, kada su mnogi protestanti mislili kako je »znak Božje dobrote da su Osmanlije pokorile Ugarsku.«⁴² On je 1549. iz Tolne u Baranji uputio pismo Matiji Vlačiću Iliriku (1520.–1575.), koji se tada nalazio u Magdeburgu. Vlačiću se Zigeriusovo pismo učinilo toliko značajnim da ga je sljedeće godine tiskao, skupa s vlastitim predgovorom, pod naslovom *Pismo pobožnog propovjednika iz Turske, upućeno Iliriku, u kome on kazuje kakav je položaj crkve u Turskoj* (naslov lat. izvornika je *Epistola cujusdam pii concionatoris ex Turcia...*).⁴³ Iz Vlačićeva uvoda saznajemo da je Emerika susretao u Wittenbergu za trajanja njegovih studija; on dodaje da je i Emerik, »kao što mi je rekao, iz Ilirije (= Hrvatske)«. ⁴⁴ To je zanimljivo, jer je iz Zigeriusova pisma vidljivo da sebe drži Mađarom, a u jednom času, obraćajući se Iliriku, spominje i »tvoje bezbožne zemljake iz Dubrovnika« (tj. dubrovačke katoličke trgovce).

6) Pavao, srijemski biskup, spominje se na Sveučilištu u Padovi 1405. godine.

7) Baltazar de Piscia,⁴⁵ srijemski biskup (1479.–1482.?), studirao je pravo vjerojatno na nekom od talijanskih sveučilišta.

³⁹ Usp. VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae*, 249.

⁴⁰ Usp. MARIJANOVIĆ, *Jan Panonije*, 144, bilj. 14; V. FRAKNOI, *Mátyás király magyar diplomatái: Ifjabb Vitéz János, Századok*, 33 (1899), 291–309.

⁴¹ Usp. J. ZOVÁNYI, *Magyarország protestáns egyháztörténeti lexikon*, 3. izd., Budimpešta, 1977, 704; BÖSENDORFER, *Crtice*, 333–334, gdje autor Zigeriusa zove »Mirko iz Osijeka« i navodi ga među važnijim pobornicima reformacije u Slavoniji.

⁴² K. SCHWARZ, *Turci kao protestantska nada*, prev. N. Živković, *Forum*, 28 (1989), 715.

⁴³ Hrv. prijevod obaju tekstova v. kod SCHWARZ, *Turci*, 715–718.

⁴⁴ Otud piše Zoványi da je Zigerius »navodno ilirskog podrijetla«.

⁴⁵ *Piscia* ili *Pisquia*, danas Brogliano.

Zaključne opaske

Trista trinaest studenata potječe iz 48 različitih mjesta u opisanom prostoru. Vjerojatno je upravo taj aspekt naših statističkih podataka povijesno najzanimljiviji. Brojnost studenata iz pojedinih gradova dragocjen je pokazatelj njihove relativne važnosti, veličine, ekonomske moći i intelektualnih potencijala.

No treba napomenuti da indikacija o podrijetlu u velikom broju slučajeva nije jasna sama po sebi, kao što se može činiti. Toponimija je i inače u srednjovjekovnim istraživanjima teren pun skrivenih zamki.

Glavnina mjesnih naziva u slavonsko-srijemskom međuriječju pripada dvjema skupinama: nazivima slavenskog podrijetla i nazivima mađarskog podrijetla. Kao problem se, stoga, javlja činjenica da neki od ovdasnjih toponima imaju svoje homonime u zapadno-slavenskim zemljama (Poljskoj i Češkoj), a da neke mađarske toponime nalazimo i u drugim mađarskim krajevima. Taj je problem posebice izrazit u slučaju Krakovskog sveučilišta: priručnik Zatheya i Reichana, koji smo koristili, ne odvajaju »nacije« jedne od drugih, tako da smo, primjerice, ostavljeni u nedoumici na što se odnosi česta oznaka *de Bela*: na Bijelu kod Daruvara u srednjovjekovnoj križevačkoj županiji, u kojoj je postojao važan benediktinski samostan i koja se u izvorima redovno piše *Bela*, ili možda na današnje mjesto Bělá na Radbuze u Češkoj, zapadno od Plzena, ili na Bielsko-Biafu u Poljskoj, zapadno od Krakova? Ta se oznaka u krakovskim maticama javlja tako često da ne može biti sumnje kako se ne može uvijek ticati zapadnoslavonske Bijele, ako je se tiče ikada.⁴⁶ S druge strane, ipak je moguće da se koji put tiče baš nje, jer na Bečkom sveučilištu nalazimo tri studenta iz slavonske Bijele, o čemu nema sumnje jer su oni upisani u ugarsku naciju (*Valentinus Ybani de Bela*, 1428., *Anthonius de Bela*, 1435., *Anthonius de Wela*,⁴⁷ 1492.).

Sličan je problem vezan i za oznaku *de Kamencz / de Kamancz*. Onda kad tu oznaku nalazimo na Bečkom sveučilištu, u okviru ugarske nacije (a nalazimo je relativno mnogo puta), sva je prilika da se odnosi na Srijemsku Kamenicu. Kada je pak (i opet mnogo puta) nađemo u krakovskim maticama, vjerojatnije je da znači koje od ovih mjesta: Kamencz u Lužici u današnjoj Njemačkoj (sjeveroistočno od Dresdena); Kamenec u današnjoj Bjelorusiji, kod Bresta, blizu poljske granice; Kamiénica Polska, na Krakovsko-čestohovskoj visočini; Kamenice nad Lipou, u jugoistočnoj Češkoj, blizu moravske granice. Samo u manjem broju slučajeva oznaka *de Kamencz* popraćena je pojašnjavajućom dopunom: npr. *Johannes Johannis de Kamencz dioecesis Missnensis* (1494.),⁴⁸ ili *Matheus de Kamencz, frater ord. Cist. dioc. Wratislaviensis* (1464.).⁴⁹ U pet slučajeva, dopuna glasi *dioecesis Baciensis / Vaciensis*, što izravno upućuje na Srijemsku Kamenicu. U takvoj situaciji izabrao sam opre-

⁴⁶ U jednom slučaju, *Andreas Benedicti de Bela* (1498), pouzdano je riječ o slavonskoj Bijeloj jer se ista osoba, osim u indeksu Zatheya i Reichana, spominje i u registru ugarske burze na Krakovskom sveučilištu.

⁴⁷ Za pisanje *W* umjesto *B*, usp. također *Wanmunstra* (1412) mjesto *Banmunstra* (= današnji Banoštor).

⁴⁸ J. ZATHEY i J. REICHAN, *Indeks studentów Uniwersytetu krakowskiego w latach 1400–1500*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdansk, 1974, 128.

⁴⁹ ZATHEY i REICHAN, *Indeks studentów*, 185.

zan pristup te zadržao samo te nesumnjive primjere, makar da je pošve moguće da i neke od nedovoljno određenih oznaka upućuju na srednjovjekovni grad u Srijemu.⁵⁰

Nešto drukčije je naravi dvojba oko mjesta koje krakovske matice zovu *Ossek / Ossyek*. Ma kako bilo primamljivo, to nije naš Osijek, nego Osek (= njem. Osseg) na sjeveru Češke, sa znamenitim cistercitskim samostanom. Slavonski se Osijek krije pod oblicima *Ezek, Esek, Eseg* i sl.

Kad je riječ o mađarskim toponimima, imena kao *Appathi/Apathi, Bozias/Bosias, Bereksó/Berchso, Iregh/Ireck, Erdod/Erdewth/Erdewd/Erthudt, Nyemethi/Nemthy, Monoster, Horvat/Horvad*, doista se mogu odnositi na slavonsko-srijemska mjesta Opatovac, *Buzijaš (nalazio se kod Zemuna), Berkasovo, Irig, Erdut, Nijemce, Nuštar, Hrvate (nalazili se kod Mikanovaca).⁵¹ No isto se tako mogu odnositi i na druga istoimena mjesta širom stare Ugarske. Čak i oznaka *Wylak/Huylak* može upućivati na koji drugi Újlak u Ugarskoj osim Iloka na Dunavu. Štoviše, u tri je slučaja u samim izvorima razjašnjeno da je riječ o drugim ugarskim mjestima po imenu Újlak: *Franciscus Mathei de Vylak dioc. Varadiensis* (1517.),⁵² *Georgius Nicolai Peterman de Vllac dioc. Strigoniensis* (1527.),⁵³ *Michael Urbani de Wilak dioc. Agriensis* (1536.).⁵⁴ Ipak, važnost tih homonimnih mjesta nije usporediva s Ilokom, a treba uočiti i kasne datume javljanja tih drugih homonimnih mjesta u maticama: u to je vrijeme zlatno doba Iloka već nepovratno prošlo, a od kolovoza 1526. grad se čak nalazi pod otomanskom vlašću. Ukratko, sve slučajeve u kojima nije jasno da nije riječ o Iloku na Dunavu, protumačili smo njemu u prilog; to se čini kao najprihvatljivije rješenje, iako svakako treba dopustiti mogućnost da neki od 33 studenta pripisana Iloku zapravo dolaze iz drugih homonimnih mjesta.

Iz sličnih sam razloga *Nouac/Nowak* u sva četiri navrata protumačio kao Novake u virovičkoj županiji, iako je riječ o toponimu koji je dosta čest u središnjem dijelu srednjovjekovne Slavonije.

Čak šest bečkih studenata ugarske nacije označeni su s *de Erdod/Erdewth...*, kao i tri studenta Krakovskog sveučilišta. Posve je vjerojatno da bar neki od njih dolaze iz slavonskog Erduta na Dunavu; na žalost, nema načina da utvrdimo koji su to. S druge strane, samo jednom je ta kratka bilješka dopunjena pojašnjenjem iz kojeg se vidi da nije riječ o našem Erdutu: *Michael Dominici de Erdudi [dioecesis] Albensis* (1498.).⁵⁵

Takve su nas dvojbe nagnale na sljedeći postupak. Načinili smo glavni katalog u koji su uvršteni samo očiti (ili gotovo očiti) slučajevi. Jedino taj katalog služi nam kao temelj za statističke zaključke o slavonsko-srijemskim studentima u srednjem vijeku. Dvojbene pak slučajeve skupili smo u sporednom katalogu: učinilo nam se da bi bilo pogrešno naprosto

⁵⁰ Vrijedi napomenuti da oblici *Kamencz* i *Kamancz* nisu sasvim istoznačni: drugi u većoj mjeri upućuju na mađarski oblik imena Kamenica, no ta je indikacija ipak nedovoljna.

⁵¹ U jednom je slučaju jasno da je riječ upravo o slavonskim Hrvatima: *Mathias Petri de Horwathy dioc. Quinqueecclesiensis* (1519).

⁵² K. SCHRAUF, *Regestrum Bursae Hungarorum Cracoviensis, 1493–1558*, Budimpešta, 1893, 89.

⁵³ SCHRAUF, *Regestrum*, 98.

⁵⁴ *Ondje*, 104.

⁵⁵ ZATHEY i REICHAN, *Indeks studentów*, 200.

ih odbaciti, jer je izvjesno da se dio tih slučajeva doista tiče naše pokrajine, kao što je nesumnjivo i to da dio njih ne spada u nju. Kako smo, međutim, lišeni sredstava da utvrdimo što je na stvari u svakom pojedinom primjeru, odlučili smo ih ostaviti u tom neizvjesnom *limbu* (da zlorabimo taj srednjovjekovni teološki pojam). Ondje će ih naći drugi istraživači te, možda, uz pomoć izvora koje mi nismo koristili, razbistriti bar neke iz tog niza zagonetaka.

Nekoliko posljednjih napomena. U oba kataloga izvori podataka citirani su kraticom; kratice su razjašnjene na kraju prvog (glavnog) kataloga. Kad je riječ o Beču (očito najprivlačnijem sveučilištu za slavonsko-srijemske studente), glavni nam je izvor bilo izdanje rektorskih matica Franza Galla u tri dijela (ukupno 7 svezaka); također smo iskoristili Šišićevu kompilaciju na temelju Schraufova izdanja matica ugarske nacije,⁵⁶ objavljenu u *Vjesniku Zemaljskog arkiva* 1903. godine. Zanimljivo je da se podaci u dva izvora samo djelomice preklapaju.

Slijedi središnji dio rada. Tablice govore dovoljno same za sebe. Ovom se prilikom nećemo laćati podrobnije interpretacije njihova sadržaja. Iako je vidljiva premoćna privlačnost Bečkog sveučilišta, Krakov ga u drugoj polovici 15. st. u nekoliko navrata pretječe (jedan od razloga je svakako rat kralja Matijaša protiv Austrije, 1477.–1485.). Na zemljovidu vidimo da su najjača studentska »gnijezda« naćičkana uz Dunav i u središnjem međurijećnom prostoru, koji se poput hrpta pruža od Vukova preko Đakova i Gorjana do požeškoga gorja te se onda raspršuje na više zapadnoslavonskih mjesta; nekoliko središta nalazimo uz Dravu; Posavina je upadljivo pusta. Od pojedinih gradova Požega i Ilok izrazito prednjaće, što nije nikakvo iznenaćenje za svakog upućenog u srednjovjekovnu prošlost pokrajine; zanimljivo je da Gorjani i Slankamen jasno pretjeću dva biskupijska središta, Đakovo i Banoštor, s kojima ukorak idu Vukovo, Osijek i Kamenica. U slučaju Gorjana važnu je ulogu odigrao tamošnji dominikanski samostan, kao što se vidi i u izvornim bilješkama. Nema sumnje da ovi podaci bacaju važno dodatno svjetlo na povijest srednjovjekovnih gradova u međurijećju. Drugom prilikom pokušat ćemo ih integritati u istraživanje srednjovjekovne povijesti Slavonije i Srijema.

⁵⁶ K. SCHRAUF, *A bécsi egyetem magyar nemzetnek anyakönyve, 1453-tól 1630-ig* (= Magyarországi tanulók külföldön, sv. 4), Budimpešta, 1902.

1. PREGLED BROJA STUDENATA RAZVRSTANIH PREMA PODRIJETLU, kroz četiri vremenska odsječka. Uz ime svakog mjesta dodani su različiti načini na koje je ono zabilježeno u izvorima. 19 studenata dolazi iz Srijema, bez točnijeg određenja; drugim riječima, taj bi broj trebalo razlomiti na onoliko dijelova koliko se srijemskih mjesta i inače javlja u katalogu, i to proporcionalno broju njihovih studenata; treba imati u vidu da bi to unekoliko modificiralo sadržaj tablice.

	prije 1400.	1401.-1450.	1451.-1500.	1501.-1550.	Ukupno
Požega (<i>Possega, Pozega, Posega, Bosega, Posaga, Pozoga, Poszega, Poschega, Posiga, Bosagavar, Posegabar, Poschgabar, Posega Slauonica</i>)	2	12	17	5	36
Ilok (<i>Wylack, Wylaak, Wilak, Vylak, Weylack, Wylank, Villachk, Vlachk, Vllak, Wlak, Ulak, Vilechh, Huylok, Uillak Sirimiensis, Zaremwillak</i>)	2	14	13	4	33
Slankamen (<i>Zelenkamen, Salenkemen, Zalonkemen, Zalantkemen, Solemyelem, Zalonkemend, Salamkynye, Salanchemenk, Zalakemen, Zalon Khemyn</i>)	/	9	10	4	23
Gorjani (<i>Gara, Garra</i>)	/	10	9	3	22
Srijem* (<i>Seremia, Zerem, Syrimium, Syrimia, Serenia, Scheremium, Sirmium</i>)	3	9	5	2	19
Kamenica (<i>Kamencz, Camentz, Kamancz, Gamontz, Kamüntz, Kamonch</i>)	/	7	8	2	17
Đakovo (<i>Dyaco, Dyako</i>)	4	8	2	/	14
Osijek (<i>Eseck, Ezeck, Essec, Eczegh, Ezeg, Essechk, Ezeek</i>)	/	/	9	4	13
Vukovo (<i>Walko, Walkov, Walkwo, Valco</i>)	4	5	3	/	12
Banoštor (<i>Monasterium Bani, Wanmunstra, Kw, Kev, Kve, Kvy, Ky, Kiv, Kwü</i>)	/	3	7	/	10
Pakrac (<i>Pukar, Pulcwr, Bukarr, Peker, Pokercz, Pekart, Pekry</i>)	/	6	/	1	7
Voćin (<i>Achina, Athina, Athimum, Subcastrum Achina</i>)	3	1	2	/	6
Mitrovica (<i>Sanchus Demetrius, Zawazenthdemeter, Zawazedemeter</i>)	/	3	3	/	6
Sotin (<i>Zatha, Szata, Satha, Sata, Zatta</i>)	/	1	4	1	6
Velika (<i>Velica, Velicha, Welika, Veliko, Velicko, Velike, Wyelyke</i>)	/	3	/	3	6

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međurječja...*

	prije 1400.	1401.-1450.	1451.-1500.	1501.-1550.	Ukupno
Vaška (<i>Waska, Vasca, Vascha</i>)	3	2	/	/	5
Virovitica (<i>Verocha, Vereuca, Veroca, Werowacza, Verwetz</i>)	/	2	1	2	5
Slatina (<i>Salathnockh, Salatnach, Zalathnocht, Zalathnak</i>)	/	2	1	1	4
Novaki (<i>Nowak, Nouac, Nouak</i>)	/	3	/	1	4
Morović (<i>Maroth, Marothfalwa</i>)	/	3	1	/	4
Šaregrad (<i>Achia, Athia, Athya, Atya</i>)	/	3	1	/	4
Kutjevo (<i>Gotho, Gottho, Gottiw</i>)	/	1	3	/	4
Petrovaradin (<i>Waradinum Petri, Petrowaradinum, Petrobaradinum, Peterwaradya</i>)	/	/	4	/	4
Bijela (<i>Bela, Wela</i>)	/	2	2	/	4
Karlovc (<i>Carom, Karom, Karum</i>)	/	/	2	2	4
Zemun (<i>Szemlyn, Zemlin, Zemlyen, Zemplen</i>)	/	/	2	1	3
Tomašanci (<i>Tomasi, Thomaschfalua, Thamas, Tameszsy</i>)	/	1	2	/	3
Aljmaš (<i>Hagmas, Hadmas, Hadymazs, Hagijmas, Haczymas</i>)	/	/	1	2	3
Čerević (<i>Chereg, Czerwlg, Czerewg</i>)	/	2	1	/	3
Motičina (<i>Mathuchina, Mathuczina, Mathothyna</i>)	/	1	2	/	3
Engh (<i>Engh, Naghengh</i>)	/	2	/	/	2
Dubovo (<i>Dumbo</i>)	1	/	/	1	2
Senche (<i>Zemthe, Zamse</i>)	1	/	1	/	2
Našice (<i>Nekhze, Neucke</i>)	/	/	2	/	2
Orahovica (<i>Rahocza, Racholcza, Raoszcza</i>)	/	1	1	/	2
Đurađ (<i>Geurgi, Gorgii</i>)	/	1	1	/	2
Dobra Kuća (<i>Dobra Kuthya, Dobrochytha</i>)	/	/	/	2	2

	prije 1400.	1401.-1450.	1451.-1500.	1501.-1550.	Ukupno
Alšan (<i>Alsan</i>)	1	/	/	/	1
Mikola (<i>Micola</i>)	1	/	/	/	1
Ivankovo (<i>Ywanksengorth</i>)	/	1	/	/	1
Borovo (<i>Boroh</i>)	/	1	/	/	1
Kešinci? (<i>Cesinge</i>)	/	1	/	/	1
Špišić-Bukovica (<i>Bakwa</i>)	/	1	/	/	1
Mohovo (<i>Moho</i>)	/	1	/	/	1
Vrdnik (<i>Rednek</i>)	/	/	1	/	1
Dravski Sad (<i>Trazadt</i>)	/	/	1	/	1
Đurdanci (<i>Juryancz, Gywrgyancz, Jwrgyancz, Gerczancz</i>)	/	/	1	/	1
Hrvati (<i>Horwathy, Horuath</i>)	/	/	/	1	1
<i>Crasso, Crassow</i>	/	/	/	1	1
Ukupno	25	122	123	43	313

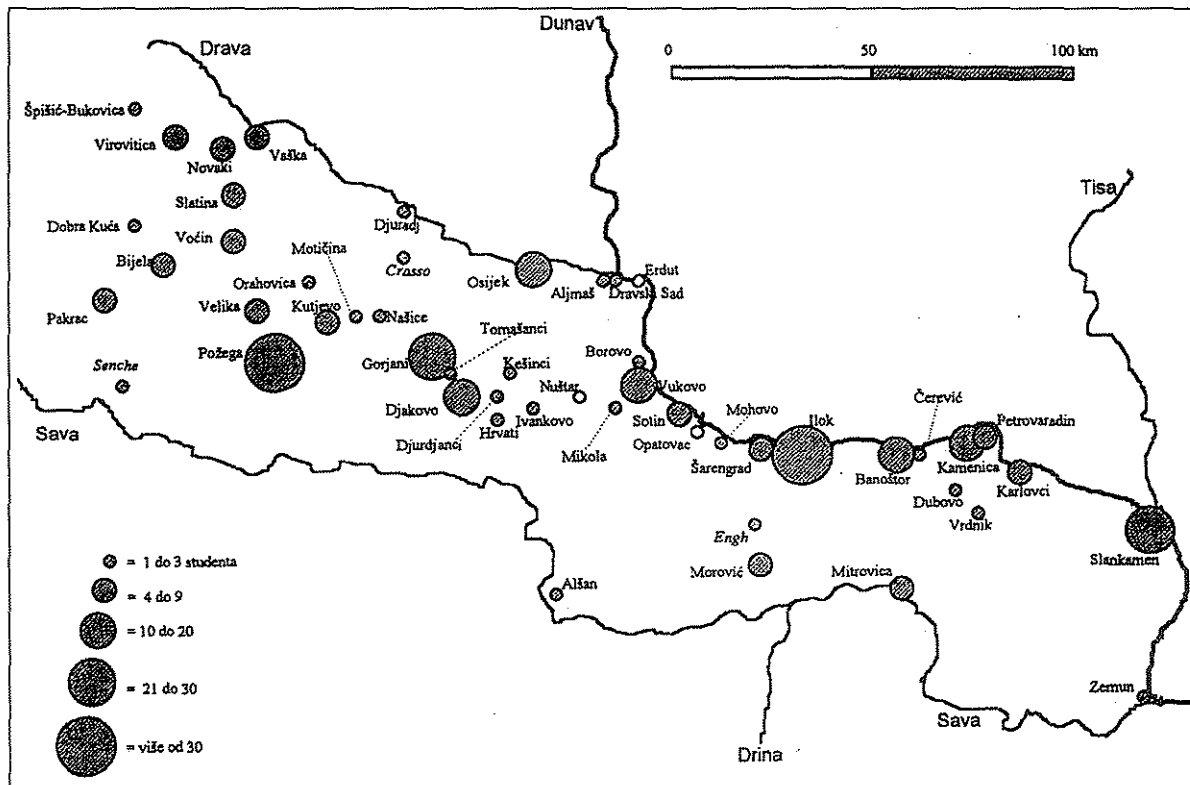
2. PREGLED PODRIJETLA STUDENATA PO ŽUPANIJAMA. U katalogu je zastupljena srijemska županija s 10 mjesta (Slankamen, Banoštor, Mitrovica, Dubovo, Čerević, Kamenica, Petrovaradin, Karlovci, Vrdnik, Zemun), vukovska s 20 (Ilok, Gorjani, Đakovo, Osijek, Vukovo, *Engh*, Alšan Mikola, Morović, Tomašanci, Šarengrad, Ivankovo, Borovo, Sotin, Kešinci, Mohovo, Dravski Sad, Đurdanci, Aljmaš, Hrvati), ovostrana baranjska s 5 (Našice, Orahovica, Motičina, Đurađ, *Crasso*), požeška s 3 (Požega, Velika, Kutjevo), virovitička s 3 (Virovitica, Novaki, Špišić-Bukovica) i istočni dijelovi križevačke sa 7 (*Senche*, Vaška, Voćin, Slatina, Pakrac, Dobra Kuća, Bijela). Za 19 studenata znamo samo to da su iz Srijema; nema sumnje da se tekuća upotreba pojma *Srijem* ne odnosi samo na srijemsku županiju u njezinim administrativnim granicama, nego i na najistočnija mjesta u vukovskoj županiji, poput Iloka, Morovića, Šarengrada i *Engha* (usp. sintagmu *Uillak Sirimiensis*, 1525.). Uzimajući u obzir broj studenata iz pojedinih srijemskih mjesta, izračunali smo da se može uzeti kako, od spomenutih 19 studenata, 12 dolazi iz same srijemske županije, a ostalih 7 valja pribrojiti vukovskoj županiji.

ŽUPANIJA	Srijemska	Vukovska	Baranjska (ovostrana)	Požeška	Virovitička	Križevačka (istok)	Ukupno
Broj studenata	85	132	10	46	10	30	313
%	27,1	42,2	3,2	14,7	3,2	9,6	100

3. PREGLED BROJA STUDENATA NA POJEDINIM SVEUČILIŠTIMA OD 1250. DO 1550. U zagradama su naznačene godine osnutka pojedinih sveučilišta. Nedostaju podaci za Krakovsko sveučilište prije 1400., a izvori za Praško sveučilište samo su djelomice sačuvani. Konačni zbroj (313) ne odgovara jednostavnom zbroju posljednjeg retka, odnosno posljednjeg stupca, zbog međusveučilišnih migracija: 6 studenata evidentirano je na po dva sveučilišta, a jedan na tri. Brojka koja uključuje kojeg od tih studenata-migranata označena je odgovarajućim brojem zvjezdica (*).

	1250.- 1300.	1301.- 1350.	1351.- 1380.	1381.- 1390.	1391.- 1400.	1401.- 1410.	1411.- 1420.	1421.- 1430.	1431.- 1440.	1441.- 1450.	1451.- 1460.	1461.- 1470.	1471.- 1480.	1481.- 1490.	1491.- 1500.	1501.- 1510.	1511.- 1520.	1521.- 1530.	1531.- 1540.	1541.- 1550.	Ukupno
Beč (1365.)				4	12	15	18	17*	13	24	11	10	14	9	10	6*	8	1	1	5	178*
Krakov (1364.)							2	6	6	8	8	15	6	10	19	3	7*	3	3	/	96*
Padova (1220.)	1*		1		1	2				2*		1*	1	1*	2	1		3*			16*****
Prag (1366.)			1	1	1	2	4														9
Bologna (12. st.)	2*	2																			4*
Pariz (1200.)							1	1*				1*						1*			4***
Ferrara (1391.)										1*	1				1			1			4*
Perugia (1320.)														1*	1	1					3*
Rim (1244.)									1					1							2
Köln (1388.)								1*													1*
Wittenberg (1502.)																				1	1
?									1				1		1						3
Ukupno	2*	2	2	5	14	19	25	23*	21	34*	20	26*	22	21*	34	11*	15*	9*	4	6	313*****

4. ZEMLJOVID SLAVONIJE I SRIJEMAS MJESTIMA IZ KOJIH DOLAZE STUDENTI NAVEDENI U KATALOGU. 19 studenata o kojima znamo da dolaze iz Srijema (bez poblize oznake) razdijeljeni su među srijemska mjesta navedena u katalogu razmjerno brojnosti njihovih studenata; napominjemo da taj račun nije izazvao nijedan prijelaz iz niže u višu kategoriju. U zemljovid su unesena, izvan kategorija, i tri mjesta iz kataloga dvojbeneih toponima (Erdut, Nuštar, Opatovac) jer se čini da se bar neki od ondje spomenutih primjera odnosi upravo na njih.

5. KATALOG STUDENATA IZ SLAVONSKO-SRIJEMSKOG MEĐURIJEČJA NA ZAPADNIM SVEUČILIŠTIMA U SREDNJEM VIJEKU

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Urbacius/ Wrbacius/ Urbaxius (Ungarus)		praepositus	Possega	Padova Bologna		legis doctor	1264, 18. 3; 1268, 14. 1, 3. 10; 1269, 24. 1; 1270 1280 ♂	Veress 1915: 1; Veress 1941: 5, 8, 11, 15.
Demetrius	de Ungaria	canonicus eccl. s. Petri	(Požega)	Bologna			1268, 27. 9.	Veress 1941: 7
Johannes Ungarus	de Syrinia (= Syrmia)			Bologna	fisica (= physica)		1338	Veress 1941: 23
Valentinus	de Alsan	lector	Strigoniensis	Bologna		doctor decretorum	1348 ♂	Fejér 9/4: 498; Veress 1941: 27
Benedictus	[de] Walko			Prag	Philosophica		1375	MHUP 1/1: 163
Andreas		praepositus	S. Irenei dioec. Sirmiensis	Padova			1379, 16. 5.	Veress 1915: 3
Stephanus	de Seremia/Sceremia sive de Syrimia			Prag	Philosophica	baccalarius artium	1385, 10. 7.	MHUP 1/1: 231-2; Gabbriet: 27, 56
Andreas	de Walkwo			Beč		dt. 2 gr.	1386, 13. 10.	Gall 1: 22
Laurencius		canonicus	Bosnensis	Beč		2 gr.	1387, 13. 10.	Gall 1: 25
Michel Thome	de Micola			Beč		dt. 2 gr.	1387, 13. 10.	Gall 1: 25
Johannes Petri	de Valco			Beč		2 gr.	1387, 13. 10.	Gall 1: 25
Tomas	de Dyaco			Beč			1392, 11. 4.	Gall 1: 39
Michael	de Dumbo			Beč		2 gr.	1393, 14. 4.	Gall 1: 41
Blasius	de Valko			Beč		8 gr.	1393, 14. 4.	Gall 1: 41
Andreas	de Vijlak			Beč		dt. 1 gr.	1397, 14. 4.	Gall 1: 50
Kilianus	[de?] Waska			Beč		2 gr.	1399, 14. 4.	Gall 1: 55
Petrus	de Achina			Beč		p.	1399, 13. 10.	Gall 1: 56
Demetrius	de Dyaco			Beč		p.	1399, 14. 4.	Gall 1: 55
Fabianus	de Dyaco			Beč		prom.	1399, 14. 4.	Gall 1: 55
Barnabas	de Vasca			Beč		dt.	1399, 13. 10.	Gall 1: 56
Georius (!)	de Waska			Beč		2 gr.	1399, 14. 4.	Gall 1: 55
Johannes Johannis	de Zamse	canonicus	ecclesiarum Vardiensis et Bosniensis; Waradiensis	Padova	(pravo)	scolaris iuris canonici; studens in iure civili	1399, 25. 9; 1400, 16. 1; 1402, 10. 9; 1403, 10. 11.	Veress 1915: 4, 6
Sebastianus	de Achina			Beč		p.	1400, 14. 4.	Gall 1: 57
Nicolaus	de Subcastro Achina			Beč		dt. 2 [gr.]	1400, 14. 4.	Gall 1: 57

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučiliste	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Michael	de Villachk			Prag	Philosophica		1400	MHUP 1/1: 333
Bartholomeus		custos	Bozzenensis	Beč		60 den. (skupa s famulom)	1401, 14. 4.	Gall 1: 60
Michel (!)	de Dyaco	famulus eiusdem (sc. Bartolov)		Beč		60 den (skupa s kustosom)	1401, 14. 4.	Gall 1: 60
Stephanus	de Achina			Beč		ten.	1401, 14. 4.	Gall 1: 60
Mathias	de Dyaco			Beč		2 gr.	1401, 14. 4.	Gall 1: 60
Franciscus	de Dyaco			Beč		2 gr.	1401, 13. 10	Gall 1: 62
Johannes Petri	de Geremia (!) de Ungaria				Padova		1401, 6. 5.	Veress 1915: 6
Michahel	de Maroth			Beč		2 gr.	1401, 13. 10.	Gall 1: 62
Clemens	de Nouac			Beč		ten.	1401, 13.10.	Gall 1: 62
Emericus	de Nouac			Beč		ten.	1401, 13. 10.	Gall 1: 62
Gregorius	de Vascha			Beč		ten.	1401, 13. 10.	Gall 1: 62
Paulus Johannis	de Verocha			Beč		1 gr.	1401, 13. 10.	Gall 1: 62
Gregorius	de Zalathnocht			Beč		ten.	1401, 13. 10.	Gall 1: 62
Johannes	de Sancta Cruce de Velica			Beč		pauper	1402, 14. 4.	Gall 1: 64
Georgius	de Pozega			Prag	Philosophica		1402	MHUP 1/1: 348–9
Sebastianus	de Dyaco			Beč		p.	1403, 14. 4.	Gall 1: 66
Paulus de Hungaria		episcopus	Sirmiensis	Padova			1405, 12. 9.	Veress 1915: 6–7.
Leonardus Sebastiani	de Sancto Demetrio			Beč		2 gr.	1407, 13. 10.	Gall 1: 75
Andreas	de Vylak			Prag	Philosophica		1408–10	MHUP 1/1: 394, 407
Blastus	de Veliko			Beč		p.	1410, 14. 4.	Gall 1: 82
Nicolaus	de Zelenkamen			Prag	Philosophica		1410–12	MHUP 1/1: 404, 418, 422
Valentinus	de Vylak			Prag	Philosophica	bachelarius	1411	MHUP 1/1: 417–8; Barta 225
Jacobus	[de] Wylak			Prag	Philosophica		1411	MHUP 1/1: 416
Gallus	de Dyaco			Beč		2 gr.	1412, 14. 4.	Gall 1: 91
Petrus f. Johannis Clobuchar	de Pukwr			Beč		p.	1412, 14. 4.	Gall 1: 92
Nicolaus filius Gregorii	de Thomaschfalua	canonicus	Quinque- ecclesiensis	Beč		2 gr.	1412, 10.	Gall 1: 94
Petrus Wass	de Wanmunstra			Beč		1 gr.	1412, 10.	Gall 1: 94
Benedictus	de Serenio			Prag	Philosophica		1412	MHUP 1/1: 422–3
Lucas Petri	de Posega			Beč		4 gr.	1413, 14. 4.	Gall 1: 98

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stajež	Mjesto službe	Svuči- liste	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Antonius filius Petri	de Valkowar			Beč		2 gr.	1413, 14. 4.	Gall 1: 97
Petrus Stanislaw	de Walkow			Krakov			1413	Indeks 255
Johannes Johannes	[de] Achia			Beč		4 gr.	1414, 14. 4.	Gall 1: 103
Philippus Cowilcz	de Pukur			Beč		1 gr.	1414, 14. 4.	Gall 1: 103
Demetrius	de Syrimio			Beč		4 gr.	1414, 13. 10.	Gall 1: 105
Jacobus Johannes	de Syrimio			Beč		4 gr.	1414, 13. 10.	Gall 1: 105
Jacobus	de Salenkemen			Prag	Philosophica		1415	MHUP 1/1: 448-9
Paulus	de Marot			Beč		p.	1416, 13. 10.	Gall 1: 113
Mathyas	de Cheroeg			Beč		dt. 4 gr.	1417, 13. 10.	Gall 1: 117
Blasius	de Waska			Beč		dt. 2 gr.	1417, 14. 4.	Gall 1: 115
Andreas	de Bosega			Beč		p.	1419, 14. 4.	Gall 1: 123
Thomas	de Pokercz			Beč		p.	1419, 14. 4.	Gall 1: 123
Marcus	(Srijem)			Pariz		magister artium	1420	Tanaka 40
Benedictus	de Bukurr			Beč		p.	1420, 14. 4.	Gall 1: 128
Thomas	de Peker			Beč		2 gr.	1420, zima	Gall 1: 130
Stephanus Yban	de Welika			Beč		2 gr.	1420, zima	Gall 1: 130
Michael Mathie	de Walkov			Krakov			1420ac	Indeks 202
Matheus	[de] Possegawr			Beč		2 gr.	1421, 14. 4.	Gall 1: 132
Antonius	de Posega			Beč		2 gr.	1421, 14. 4.	Gall 1: 132
Benedictus	de Seremio de Ungaria / de Scheremio	canonicus	Strigoniensis	Pariz Köln Beč	(teologija)	magister art. et baccalaureus facultatis theol. Parisiensis; nihil, ob reverentiam / baccalarius formatus in theologia parisiensi; prom.	1421, 20. 12. 1424, 14. 4.	Keussen 1: 185; Tanaka 40 Gall 1: 146
Andreas	de Posega			Beč		3 gr.	1422, 13. 10.	Gall 1: 138
Georgijus	de Pošega			Beč		p.	1423, 14. 4.	Gall 1: 141
Vitalis	de Wyclack			Beč		4 gr.	1423, 14. 4.	Gall 1: 141
Abraham Antonii	de Cammancz			Beč		2 gr.	1425, 13. 10.	Gall 1: 153
Gregorius Johannes	de Kamancz			Beč		4 gr.	1425, 13. 10.	Gall 1: 152
Franciscus	de Wylaak			Beč		4 gr.	1425, 13. 10.	Gall 1: 153
Franciscus	de Gara			Beč		p.	1426, 13. 10.	Gall 1: 157
Emericus	de Mathothyna			Beč		10 den.	1426, 13. 10.	Gall 1: 157
Stephanus	de Nouak			Beč		gr. 1	1426, 13. 10.	Gall 1: 157
Clemens	de Posega			Beč		gr. 2	1426, 14. 4.	Gall 1: 155
Thomas	de Verocza			Beč		gr. 3	1426, 14. 4.	Gall 1: 155

Ime	Podrijetlo	Služba; stalcž	Mjesto službe	Sveučil- liste	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Georgius Dominici	de Wylank			Krakov			1426	Indeks 76
Philippus	de Posegawar			Beč		4 gr.	1427, 13. 10.	Gall 1: 160
Ladislaus Michaelis	de Wlwak			Krakov			1427ac	Indeks 161
Urbanus Michaelis	de Athia			Krakov			1427h	Indeks 321
Valentinus Ybani	de Bela			Beč		2 gr.	1428, 13. 10.	Gall 1: 163
Blasius Johannis	de Wylak			Krakov			1428ac	Indeks 36
Georgius Petri	de Gotho			Krakov			1428ac	Indeks 82
Georgijus	de Wilak			Beč		4 gr.	1429, 14. 4.	Gall 1: 165
Demetrius Johannis	de Monasterio Bani			Krakov			1430ac	Indeks 60
Johannes	de Valko			incerta	(teologi- ja)	sacrae the- ologiae doctor	1431, 6. 10. ♀	Veress 1941: 402
Valentinus Andree	de Wyllak			Krakov			1431h	Indeks 310
Helyas	de Posaga			Beč		2 gr.	1432, 14. 4.	Gall 1: 180
Helyas Helye	de Poszege			Krakov			1432, 14. 4.	Indeks 94
Georgius Emericus	de Valko	clericus	Quinque- eccl.	Rim			1433, 14. 11.	Veress 1941: 242
Lucas	de Viachk			Beč		2 gr.	1434, 13. 10.	Gall 1: 187
Johannes	de Zalonkemen			Beč		4 gr.	1434, 13. 10.	Gall 1: 187
Anthוניus	de Bela			Beč		2 gr.	1435, 13. 10.	Gall 1: 191
Andreas	de Kamantz			Beč		4 gr.	1435, 13. 10.	Gall 1: 191
Sigismundus Luce	de Dyaco			Krakov			1436/7h	Indeks 272
Demetrius	de Engh			Beč		3 gr.	1437, 14. 4.	Gall 1: 199
Johannes	de Huylök			Beč		2 gr.	1437, 14. 4.	Gall 1: 199
Bernardus	de Naghengh			Beč		4 gr.	1437, 14. 4.	Gall 1: 199
Jacobus Schulgo	de Zeremio			Beč		4 gr.	1437, 13. 10.	Gall 1: 202
Fabianus Johannis	de Ywankscn- gorth			Krakov			1437ac	Indeks 68
Petrus	de Posega			Beč		4 gr.	1438, 13. 10.	Gall 1: 209
Johannes	de Zalan kemen			Beč		4 gr.	1438, 14. 4.	Gall 1: 205
Thomas Gregori	de Gara			Krakov			1438ac	Indeks 304
Stephanus	de Marothfalwa			Beč		2 gr.	1439, 14. 4.	Gall 1: 212
Benedictus Francisci	de Kamencz			Beč		2 gr.	1439, 14. 4.	Gall 1: 217
Albertus Dominici	de Salemke- men			Krakov			1440.ac	Indeks 12
Mathias Inistoris	de Camencz			Beč		2 gr.	1441, 14. 4.	Gall 1: 223
Paulus	de Gara	***	domini episcopi Boznensis	Beč		4. gr.	1441, 13. 10.	Gall 1: 225
Laurentius	de Salamche- menk			Beč		4 gr.	1442, 13. 10.	Gall 1: 230

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Anthonius Blasii	de Sancto Demetrio			Krakov			1442.h	Indeks 20
Matheus Michaelis	de Gara	plebanus	in Varadino	Krakov		magister arcium	1442h	Indeks 186
Mathias Martini	de Gara			Krakov			1444h	Indeks 191
Michael	de Boroh			Beč		4 gr.	1445, 13. 10.	Gall 1: 245
Barnabas Benedicti	de Dyako			Krakov			1445.ac	Indeks 25
Johannes	de Czerwlg			Beč		4 gr.	1446, 14. 4.	Gall 1: 249
Stephanus Michaelis	de Athia dioc. Quinqueeccl.			Krakov			1446ac	Indeks 294
Georgius Petri	de Racholca / Raoscza dioc. Quinqueeccl.			Krakov			1446ac	Indeks 83
Paulus	de Gara			Padova		artistium magister	1447, 16. 5.	Veress 1941: 156
Caspar Bodo	de Geurgi	nobilis		Beč		4 sol. den.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Anthonius	de Wylak			Beč		p.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Stephanus	de Wylak			Beč		p.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Daniel	de Zalankomen			Beč		4 gr.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Paulus	de Zalathnak			Beč		4 gr.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Blasius f. Emerci	de Zatha			Beč		4 gr.	1447, 13. 10.	Gall 1: 258
Lucas	de Zawazedemeter			Beč		2 gr.	1447, 14. 4.	Gall 1: 255
Janus Pannonius	([de] Cesinge)	biskup	Počuh	Ferrara Padova	(artes) (pravo)	doctor iuris canonici	1447-1454, 1454-1458	Birnbaum; Veress 1915: 10-12
Andreas	de Bakwa			Beč		4 gr.	1448, 14. 4.	Gall 1: 261
Ladislaus Hanwel	de Zalonkemen			Beč		4 gr.	1448, 13. 10.	Gall 1: 264
Symon Heniko	de Camentz			Beč		p.	1449, 13. 10.	Gall 1: 273
Stephanus Clementis	de Gamontz			Beč		4 gr.	1449, 14. 4.	Gall 1: 269
Franciscus Carpentarii	de Kw			Beč		p.	1449, 13. 10.	Gall 1: 273
Petrus Carum	de Seremio			Beč		2 gr.	1449, 13. 10.	Gall 1: 273
Benedictus Johannis	de Zalemkemen			Krakov			1449ac	Indeks 31
Petrus Clementis	de Moho			Krakov			1449ac	Indeks 246
Gallus Thome	de Gara			Beč		p.	1450, 14. 4.	Gall 1: 278
Dominicus Pauli	de Gara			Beč		3 gr.	1450, 14. 4.	Gall 1: 278
Gregorius	de Gara			Beč		4 gr.	1450, 13. 10.	Gall 1: 281
Emericus	de Gara			Beč		4 gr.	1450, 13. 10.	Gall 1: 281
Helyas Martini	de Pekartz			Beč		4 gr.	1450; 14. 4.	Gall 1: 278
Martinus Czisar/Thyzar	de Vllakch/Wylak			Beč		4 gr. arcium mag.	1450, 14. 4. 1455	Gall 1: 278 Šišić 164
Egidius Ladislai	de Gara			Beč		4 gr.	1451, 14. 4.	Gall 2: 6
Blasius	de Peterwaradya			Beč		4 gr.	1451, 14. 4.	Gall 2: 6

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Franciscus Galli	de Werowacza			Beč		3 gr.	1451, 14. 4.	Gall 2: 6
Antonius Zeremy				Ferrara	(pravo)	doctor in iure canonico	1452, 27. 10.	Veress 1941: 360
Nicolaus Zankfy/Zanky	de Zawa S. Demetrio / de Sawa de Sancto Demetrio			Beč		scolaris 4 gr.	1453 1453, 11. 11.	Šišić 165 Gall 2: 23
Osualdus	de Zemthe			Beč		4 gr.	1453, 14. 4.	Gall 2: 21
Nicolaus Andree	de Walco			Krakov			1453ac	Indeks 211
Barnabas	de Dyaco			Beč		8 gr.	1454, 13. 10.	Gall 2: 30
Thomas	de Czerewg			Beč		4 gr.	1455, 14. 4.	Gall 2: 36
Thomas Sartoris	de Kev/Kw			Beč		scolaris 2 gr.	1455 1455, 14. 4.	Šišić 165 Gall: 2: 36
Paulus Enoch	de Sremio			Beč		8 gr.	1455, 13. 10.	Gall 2: 39
Nicolaus Michaelis	de Zawazenthdemeter			Krakov			1455ae	Indeks 224
Georgius Daudis	de Wylak			Krakov			1455h	Indeks 76
Geor[g]ius Fuatoris	de Posega Slauonica			Beč		p.	1456, 14. 4.	Gall 2: 44
Nicolaus Michaelis	de Vllak			Krakov			1457h	Indeks 224
Blasius Johannis	de Salamkynye			Krakov			1458ac	Indeks 36
Mathias Nicolai	de Walkow			Krakov			1458ac	Indeks 194
Johannes Thome	de Pozoga			Krakov			1459ac	Indeks 156
Georgius Frank	de Ezeg			Beč		waccalarius	1460	Šišić 165
Paulus Walentini	de Wlak			Krakov			1460ac	Indeks 244
Johannes Nicolai	de Ezek			Krakov			1463ae	Indeks 142
Mathias Bodo	de Gorgii	nobilis		Beč		1 flor. Vng.	1464, 13. 10.	Gall 2: 87
Nicolaus Brykey/Bricy	de Szalunkemen /Solemkyelem			Krakov			1464h, 1469h	Indeks 212
Nicolaus Johannis	de Szalunkemen /Zalonkemen			Krakov			1464h, 1470h	Indeks 220, 221
Gregorius Georgy	de Wlak			Krakov			1464h	Indeks 88
Demetrius Mathie Kaztha	de Karom			Krakov			1465h	Indeks 46, 61
Gregorius Petri domini	de Rednek			Krakov			1465h	Indeks 91
Thomas Bartholomei	de Wylak			Krakov			1465h	Indeks 304
Johannes Philippi	de Zatha			Beč		4 gr.	1466, 14. 4.	Gall 2: 94
Michael Jacobi	de Carom			Krakov			1466ae	Indeks 200
Demetrius Stephani	de Kew			Krakov			1466ae	Indeks 61
Michael Ladislai	de Pozoga			Krakov			1466ae	Indeks 201

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Johannes Vitez/Vytheecz/-Wites [Vitez Mladji]		can. Zagr., praepositus varad.; praep. ***; regis orator; (biskup)	(srijemski)	Padova Rim	(pravo)	magister, doctoratus in iure canonico	1467, 14. 1. - 1468, 23. 5. 1481, 26. 6. 3	Veress 1915: 13-14; Veress 1941: 249
Andreas Nicolai	de Walkow			Krakov			1467.ac	Indeks 17
Nicolaus Petri	de Salonkemen			Krakov			1467ac	Indeks 229
Wladislaus Johannis	de Salankemen			Krakov			1467h	Indeks 319
Sigismundus	de Ezek			Beč		solaris	1468	Šišić 166
Ladislauus	de Posegawar /Bosagavar			Beč		4 gr. solaris baccalarius	1468, 14. 4. 1469, 1470	Gall 2: 103 Šišić 166
Henricus Benedicti	de Szemlyn			Krakov			1468h	Indeks 95
Michael	de Mathuchina			Beč		4 gr.	1464, 13. 10.	Gall 2: 114
Clemens	de Ulak/Wilack			Beč		solaris 4 gr.	1469 1469, 14. 4.	Šišić 166 Gall 2: 110
Gregorius Nisew	de Wilak			Beč		4 gr.	1469, 14. 4.	Gall 2: 110
Petrus	de Zalakemen			Beč		4 gr.	1469, 14. 4.	Gall 2: 110
Gregorius	de Zalakemen			Beč		4 gr.	1469, 14. 4.	Gall 2: 110
Nicolaus (Franck)	de Eseck/Esseck/Ezek/Ezeck			Beč		solaris, waccalarius, arcium mag.	1470, 1474, 1475, 1480	Šišić 164, 165, 166
Petrus Johannis	de Wilak			Krakov			1470ac	Indeks 250
Martinus Demetrii	de Nckchze			Beč		4 gr.	1471, 14. 4.	Gall 2: 126
Martinus Demetrii	de Posegawar			Beč		solaris, baccalarius	1471, 1475	Šišić 165, 166
Georgius Horvath/Horwat	de Posegawar/Posegabar			Beč		solaris 4 gr.	1471 1471, 14. 4.	Šišić 166 Gall 2: 127
Nicolaus	de Kamantz			Beč		4 gr.	1472, 14. 4.	Gall 2: 134
Johannes	de Neucke			Beč		4 gr.	1472, 13. 10.	Gall 2: 136
Gregorius frater/ Georgius		professus ordinis Cisterciensium/frater	de Petrowaradino/professus in Petrobradino	Beč		4 gr. solaris	1473, 14. 4. 1475	Gall 2: 139 Šišić 166
Johannes Planckner	ex Gottiaw/Gothiaw	canonicus, archidiacon.	Zagr., Karmarcensis	Beč		arcium magister, procurator nationis	1474; 1480, 13. 10.	Šišić 163, 164, 165
Thomas	[de] Posczgwar			Beč		4 gr.	1475, 14. 4.	Gall 2: 150
Demetrius Mathesii	de Zatha			Beč		4 gr.	1475, 14. 4.	Gall 2: 150
Ladislauus Orzaguillag	ex Posegavar			Beč		magister, procurator nationis	1476, 8. 4.	Šišić 163

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Thomas Orzaguillag	Posegavarius			Beč		scolaris	1476	Šišić 166
Thomas Johannis	de Petrowaradini			Krakov			1476ac	Indeks 305
Symon Bako	de Ezek			Beč		4 gr.	1479, 13. 10.	Gall 2: 173
Benedictus Papp	de Ezek			Beč		4 gr.	1479, 13. 10.	Gall 2: 173
Cosmas	de Gara			Beč		scolaris	1479	Šišić 166
Baldassar	de Piscia	plebanus, electus	Sirimien- sis	incerta	(pravo)	decreto- rum doctor	1479, 25. 6. 0	Veress 1941: 249, 410
Ladislaus	ex Posegaur			Padova	in facul- tate me- dicinae	artium doc- tor; licen- tia in med.	1479, 30. 3.	Veress 1915: 18
Caspar Michaelis	de Kamancz dioc. Baciensis			Krakov			1479h	Indeks 44
Johannes Mathei	de Camencz dioc. Baciensis			Krakov			1479h.add.	Indeks 138
Briccius Emerici	de Gara dioc. Quinqueeccl.			Krakov			1480.ac	Indeks 39
Blasius Valentini	de Mathueczi- na dioc. Quinqueeccl.			Krakov			1480.ac	Indeks 37
Stephanus Blasy litterati	de Salankemen			Krakov			1480ae	Indeks 292
Michael Johannis	de Salankenen			Krakov			1482ac	Indeks 201
Matheus Petri	de Essec			Krakov			1484h	Indeks 186
Georgius Nicolai	de Pozega			Krakov			1486ac	Indeks 81
Symon	de Eczegh			Beč		baccalarius	1487	Šišić 166
Paulus Bartholomei	de Trazadt			Beč		4 gr.	1487, 13. 10.	Gall 2: 196
Lucas Vokoya	de Zalonkemend			Beč		scolaris	1487	Šišić 167
Johannes Balog	de Zenthdemetr			Beč		4 gr.	1487, 7. 4.	Gall 2: 195
Gregorius	de Gara	OP		Padova Perugia		theologus bachalarius	1487; 1488, 18. 3; 1489, 8. 6.	Harsányi 253. IV. 9. 155; Veress 1941: 168, 310–311
Johannes Michaelis	de Camancz dioc. Vaciensis (!)			Krakov			1487ae	Indeks 140
Michael Briccy	de Camancz dioc. Vaciensis			Krakov			1487ac	Indeks 199
Martinus Mathei	de Maroth dioc. Quinqueeccle- siarum			Krakov			1487h	Indeks 180
Stephanus Petri	de Dyako			Krakov			1488h	Indeks 295
Demetrius Sutoris	de Kw			Beč		scolaris 4 gr.	1489 1489, 13. 10.	Šišić 167 Gall 2: 212
Valentinus/ Balentinus Sutoris	de Ky/Küv			Beč		scolaris 4 gr.	1489 1489, 8. 4.	Šišić 167 Gall 2: 209
Matheus	de Rahocza			Beč		scolaris	1489	Šišić 167

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Franciscus Valentini	de Kvy			Krakov			1489ae	Indeks 71
Paulus Mathei	de Kve			Krakov			1489h	Indeks 241
Gregorius Johannis	de Zatta			Krakov			1489h	Indeks 89
Georgius	de Gara	OP, canonicus	conventus Garenensis; Strigonii	Rim; incerta	(pravo)	bachelarius; decretorum doctor	1490, 6. 2; [1510]	Veress 1941: 253, 415-416
Blasius Rizwr(?)	de Sata			Beč		4 gr.	1490, 14. 4.	Gall 2: 214
Andreas (Czakar)	de Vilakch/ Vyllack/Vitechk			Beč		4 gr. scholaris; 4 den. dedit 4 gr.	1490, 13. 10. 1492 1494, 14. 4.	Gall 2: 215; Šišić 167, Schrauf 67; Gall 2: 238
Vincentius	Posegavar	OP		Perugia	(teologija)	stud. theologiae	1491, 22. 5.	Veress 1941: 312
Bernhardus	Possegavar	OP		Padova	(teologija)	studens theologiae	1491, 22. 5.	Veress 1941: 170
N.N.	Possegavar	OP		Padova	(teologija)	studens theologiae	1491, 22. 5.	Veress 1941: 170
Anthonius	de Wela			Beč		28 den.	1492, 14. 4.	Gall 2: 224
Helias Petri/ Petrus	de Athya dioc. Quinqueecl. / de Atya			Krakov			1493ae	Indeks 94; Schrauf 4
Nicolaus Philipi	de Athino dioc. Zagabiensis			Krakov			1493h	Indeks 229
Georgius Blasy	de Gara dioc. Quinqueecl.			Krakov			1493h	Indeks 75
Ladislaus Pestesi	de Kamüntz			Beč		in artibus baccalarius Cracouiensis; 32 den.	1494, 13. 10.	Gall 2: 241
Blasius Stephani	de Posegvar/ Possega dioc. Quinqueecl. / Posega			Krakov		pro gradu bacc. in art. promot.	1494.ae 1496	Indeks 37; Schrauf 5, 58
Martinus Philippi	de Pozega dioc. Quinqueecl.			Krakov			1494ae	Indeks 175
Paulus Alberti/ Paulus Thamasy	de Thamas /Tamasi dioc. Quinqueecl.			Krakov		ad gradum bacc. in art. promot.	1494ae	Indeks 238; Schrauf 5, 57
Johannes Blasy	de Vgylak (!)			Krakov			1494h	Indeks 119
Blasius Gregory/ Blasius Thamasy	de Thamasy/ Tamcszsy			Krakov		ad grad. bacc. in art. promot.	1494h 1496	Schrauf 6, 58
Joannes /Johannes Galli	de Wylak/Vilat /Vilak/Uilak			Krakov		ad grad. bacc. locat; pro gradu mag. in art. exam. et promot.	1495ae 1499 1501	Indeks 123; Schrauf 6, 59

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Nicolaus	de Athina	OFM?		Ferrara		artistarum doctor?	1496, 4. 1.	Veress 1941: 381
Mihael	de Wilack			Beč		4 gr.	1497, 14. 4.	Gall 2: 257
Johannes (Literatus)	de Ezeck/Esegg			Beč		40 den. solaris	1498, 13. 10. 1499	Gall 2: 269 Šišić 167
Michael filius Philippi	de Gottho			Beč		29 den.	1498, 13. 10.	Gall 2: 269
Andreas Astollgartho	de Kwü			Beč		29 den.	1498, 13. 10.	Gall 2: 269
Georgius Valentini	de Camancz Baciensis			Krakov			1498ae	Indeks 83-4
Georgius Petri	de Garra/Gara Quinquecccl.			Krakov		exam. pro gradu bacc. in art.; pro gradu mag. exam. in art. et promot; extraneus non de fa- cultate legit Aristotelis Posteriora	1498ae 1499 1502 1502	Indeks 82; Schrauf 7, 61
Paulus Bartho- lomei	de Gywrgyancz /Juryancz Quinquecccl. / Gerczanc /Jwrgyancz	presbiter		Krakov		exam. pro gradu bacc. in art.; pro gradu mag. in art. pro- mot.	1498ae 1500 1503	Indeks 239; Schrauf 7, 60-1
Mathias Hasy	de Gara dioc. Quinquecccl.			Krakov			1498h	Indeks 94, 189
Elias/Helias Valentini	de Haghmas /Hagmas dioc. Quinquecccl.			Krakov			1498h	Indeks 94; Schrauf 7, 61
Andreas Benedicti	de Bela			Krakov			14 98.h	Indeks 12; Schrauf 7, 61
Georgius	de Racha alias de Kamonch			Krakov			1499ae	Schrauf 7
Briccius	de Gara	custos et vicarius	ecclesiae Bachiensis	incerta	(artes)	artium li- terarum doctor	1499, 3. 11. ↓	Veress 1941; 414
Michael	de Gottho			Beč		solaris	1499	Šišić 167
Johannes	de Serem			Beč		solaris	1499	Šišić 165
Johannes Mentschick	de Poschgabar			Beč		1 flor.	1500, 13. 10.	Gall 2: 285
Michael	de Sałathnockh			Beč		solaris	1500	Šišić 167
Georgius Gerardi	de Waradino- petrij/Waradino Petri			Krakov			1500ae	Indeks 77; Schrauf 8, 64
Michael Martini	de Zemlin/ Zemplen			Krakov			1500ae	Schrauf 9, 65
Bartholomeus Ambrosy	de Wlach /Wyath/Vlak			Krakov		ad grad. bacc. pro- mot.	1500ae 1502	Schrauf 9, 65

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Svouči- lišće	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Michael Pewkry /Michael Petri	de Pekry		canonicus	Krakov			1501ae	Schrauf 9, 66
Andreas/Andreas Petri Concza	de Vylakh/Vilac			Krakov			1501h	Schrauf 9, 67
Johannes Casta	de Karum			Beč		29 den.	1501, 13. 10.	Gall 2: 299
Michael Tott	de Karum			Beč		29 den.	1501, 13. 10.	Gall 2: 299
Petrus Citarista	de Dumbo			Beč		29 den.	1502, 14. 4.	Gall 2: 303
Andreas Waywodich Hungarus	conclavis Velichaensis			Padova	(ius can.)		1504, 26. 11.	Veress 1915: 24
Joannes Warschans	de Essechk			Beč		scolaris	1504	Šišić 167
Nicholaus	Posegavar	OP		Perugia		studens	1506, 10. 1.	Veress 1941: 314
Benedictus Ladislai	de Vylak/Vlak	magister		Krakov		pro gradu bacc. in art. adeptus	1506ae 1507	Schrauf 13, 73
Nicolus Sandor	de Kaumaucz			Beč		4 gr.	1507, 13. 4.	Gall 2: 339
Joannes Altz/ Joannes/Johan- nes Valentini	de Hadmasßch /Hadmasgj /Hadymazs /Haczymas dioc. Quinqueecl. /Hagijmas			Beč Krakov		dedit 9 den. pauper ad gradum bacc. pro- mot.	1510 1512h 1513, 10. 4. 1515	Schrauf 17, 83-4
Ladislauus	de Verwetz			Beč		dedit 4 sol. den.	1511, 14. 4.	Gall 2: 379
Mathcus Scremiensis	de Ga[rab?]			Beč		baccalarius	1512	Šišić 165
Blasius	de Dobra Kuthya			Beč		scolaris	1513	Šišić 168
Anthonius	de Dobrochytha			Beč		scolaris	1513	Šišić 168
Joannes /Johannes Petri	{de} Gara /Gara dioc. Quinqueecl.			Krakov		ad gradum bacc. pro- mot.	1513h 1515	Schrauf 17, 83-4
Petrus	de Salonkemem			Beč		29 den.	1515, 14. 4.	Gall 2: 420
Franciscus Kewy/Kwy	de Zalenkemen /Zalankemen			Beč		4 gr. scolaris	1516, 14. 4. 1517	Gall 2: 432 Šišić 168
Blasius	de Posegavar			Krakov			1517ae	Schrauf 20
Joannes /Johannes Petri	de Zalankemen /Zalankemen dioc. Baciensis			Krakov			1517ae	Schrauf 20, 89
Georgius Wulasit	de Salatnach			Beč		scolaris 43 den.	1518 1518, 14. 4.	Šišić 168 Gall 2: 454
Gregorius	de Zemlyen			Krakov			1519h	Schrauf 22
Mathias Petri	de Horwathy dioc. Quinqueecl. /Horuath			Krakov		consiliari- us Bursae Hung.	1519h 1520h 1521h	Schrauf 22, 92
Adam Johannis	de Ezek/Czek dioc. Quinqueecl. /Ezek			Krakov		ad gradum bacc. pro- mot.	1519h 1520 1522	Schrauf 22, 92-3

Ime	Podrijetlo	Služba; stalcž	Mjesto službc	Sveučil- liste	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Nicolaus	Posiganus			Beč			1520, ožujak	Gall 3: 22
Gregorius	de Kamanch		rector	Krakov			1521h	Schrauf 22
Thomas/Thomas Sobastiani filius/ Thomas Hagmasi	de Hagmas /Hadmas dioc. Quinquecccl.			Krakov		consiliari- us Bursae Hung.	1521ac 1521h	Schrauf 22, 42, 93
Caspar Moysi	de Wylak /Zaremvillak dioc. Quinquecccl. /Wylak			Krakov		consiliari- us Bursae Hung.	1522h 1523ac	Schrauf 23, 45, 95
Ioannes Petri	de Gara	canonicus, plebanus	Bachien- sis, de Fe- kote Ardo dioccc. Transilva- nac	Pariz Padova	(teologija) (pravo)	artium mag. arti- um doctor Parisiensis et sacrae theologiae professor; doctoratus in iure can- onico	1525, 2. 6; 1525, 17. 8.	Veress 1941: 182
Ioannes Ungarus	de Garra			Padova		examen in iure cano- nico	1525, 17. 8.	Veress 1915: 27
Matheus	de Uillak Sirimiensis			Padova		artium scholaris	1525, 17. 8.	Veress 1941: 182
Urbanus	de Ezeck			Ferrara			1527, 22. 2.	Veress 1941: 385
Petrus	[de] Poschega			Beč		scolaris	1529	Šišić 168
Michael Velikel/ Michael Stephani	de Wydyke dioc. Zawradiensis (!)			Krakov			1531h	Schrauf 28, 101
Ioannes Sapharickh / Schaffaritsch	de Verucuae /Vereweze	nobilis		Beč		scolaris 2 sol. den.	1535 1535, 14. 4.	Šišić 168 Gall 3: 54
Michael Thome	a Crasso/de Crassow dioc. Quinquecccl.			Krakov			1536h	Schrauf 31, 103
Nicolaus Laurency	de Szata /Satha dioc. Basiensis (!)			Krakov			1538h	Schrauf 32, 104
Georgius Vellickinus	de Vellicko			Beč		2 sol	1543, 13. 10.	Gall 3: 72
Emericus Zigcrius	(Osijek)			Witten- berg			1544	Schwarz 715- 718; Zoványi 804; Bösendor- fer 333-4; Ve- ress 1941: 188
Franciscus Latinus	de Zalon Khemyn			Beč		2 sol. den.	1546, 13. 10.	Gall 3: 80
Georgius	Sirnyensis/ Sirniensis	presbiter		Beč		scolaris 2 sol	1548 1548, 12. 4.	Šišić 168 Gall 3: 84
Paulus Sclavonus	de Nowak			Beč		scolaris	1549	Šišić 169
Nicolaus Greffsky Sclavus	Posagiensis			Beč		scolaris	1555	Šišić 169

BIBLIOGRAFIJA

BIRNBAUM = Marianna D. BIRNBAUM, *Janus Pannonius: poet and politician*, Zagreb, 1981.

BÖSENDORFER = Josip BÖSENDORFER, *Crte iz povijesti Slavonije*, Osijek, 1910.

FEJÉR = György FEJÉR, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, 42 sv., Budae, 1829–1844.

GALL = Franz GALL, *Die Matrikel der Universität Wien*, sv. 1 [1377–1450], Graz-Köln, 1954–1956; sv. 2 [1451–1518], Graz-Köln-Wien, 1959–1967; sv. 3 [1518–1579], Graz-Köln-Wien, 1959–1967.

HARSÁNYI = András HARSÁNYI, *A domonkosrend Magyarországon a reformáció előtt*, Debrecen, 1938.

Indeks = Jerzy ZATHEY i Jerzy REICHAN, *Indeks studentów Uniwersytetu Krakowskiego w latach 1400–1500*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1974.

KEUSSEN = Hermann KEUSSEN, *Die Matrikel der Universität Köln, 1389 bis 1559*, sv. 1 [1389–1466], Bon, 1892.

MHUP = *Monumenta historica Universitatis Carolo-Ferdinandae Pragensis*, vol. 1/partes 1, 2: *Liber decanorum facultatis philosophicae, 1367–1585*, Prag, 1832; vol. 2/partes 1, 2: *Album seu matricula facultatis juridicae, 1372–1418; Codex diplomaticus Universitatis*, Prag, 1834.

SCHRAUF = Károly SCHRAUF, *Regestrum bursae Hungarorum Cracoviensis, 1493–1558* [= Magyarországi tanulók külföldön, sv. 3], Budimpešta, 1893.

SCHWARZ = K. SCHWARZ, *Turci kao protestantska nada*, prev. n. Živković, Forum, 28 (1989), 712–718.

ŠIŠIĆ = Ferdo ŠIŠIĆ, *Hrvati na bečkom sveučilištu od god. 1453–1630*, Vjesnik Zemaljskog arkiva, 5 (1903), 161–171.

TANAKA = Mineo TANAKA, *Hrvatski studenti na Pariškom sveučilištu u 14. i 15. stoljeću*, *Croatica christiana periodica*, IX/15 (1985), 36–41.

VERESS 1915 = Endre VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitate Patavina studentium, 1264–1864*. *Fontes rerum Hungaricarum*, sv. 1, Budimpešta, 1915.

VERESS 1941 = Endre VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae studentium, 1221–1864*, Budimpešta, 1941.

ZOVÁNYI = Jenő ZOVÁNYI, *Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon*, 3. izd., Budimpešta, 1977.

6. STUDENTI NEJASNA PODRIJETLA

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Benedictus	*[de?] Enk*			Prag	Philosophica		1378	MHUP I/1: 184
Mathcus	*de Apathualua*			Beč		1 gr.	1456, 14. 4.	Gall 2: 44

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Benedictus Feyr	*de Apati*			Beč		4 gr.	1458, 14. 4.	Gall 2: 58
Nicolaus Casparis	*de Apati*			Beč		4 gr.	1475, 13. 10.	Gall 2: 152
Stephanus	*de Appathi*			Beč			1412, 14. 4.	Gall 1: 91
Michael	*de Appati*			Beč		4 gr.	1473, 14. 4.	Gall 2: 139
Franciscus Batto	*de Appati*			Beč			1518, 13. 10.	Gall 3: 3
Joannes		plebanus	in Bakow* (natio Boemorum)	Prag	Juridica	d. 14 gr.	1404	MHUP 2/1: 50
Mattheus/ Mattheus Babay Si- michius Hungarus	*de Baba*			Beč Krakov			1533, 14. 10. 1534ac	Schrauf 29, 101
Anthonius	*de Bela*			Krakov			1404	Indeks 20
Jacobus Andree	*de Bela*			Krakov			1420h	Indeks 100
Emericus Thome	*de Bela*			Krakov			1467ac	Indeks 66
Bartholo- meus Sworz	*de Bela*			Krakov			1472ac	Indeks 29, 300
Gregorius Nicolai	*de Bela*			Krakov			1475h	Indeks 90
Paulus Anthony	*de Bela*			Krakov			1478h	Indeks 238
Johannes Johannis	*de Bela*			Krakov			1486ac	Indeks 128
Johannes Casparis	*de Bela*			Krakov			1489h	Indeks 120
Gregorius Thome	*de Bela*			Krakov			1500ac	Indeks 91
Andreas	*de Berchso*			Beč		p.	1418, 14. 4.	Gall 1: 119
Johannes	*de Berekso*			Beč		p.	1419, 14. 4.	Gall 1: 124
Franciscus	*Berkius*			Krakov			1523h 1525ac	Schrauf 24, 25
Petrus	*de Borow/ Borowo*			Prag	Philosophi- ca	baccalarius	1420, travanj	MHUP 1/2: 2-3
Johannes	*de Bosena*	custos	ecclesiae Zagr.	incerta	(pravo)	decreto- rum doctor	1438, 17. 3. ↓	Lukacsics 2: n. 548; Vererss 1941: 403
Ladislaus Petri	*de Bosias*			Beč		2 gr.	1411, 11. 4.	Gall 1: 86
Nicolaus	*de Bozias*			Beč		2 gr.	1404, 14. 4.	Gall 1: 69
Laurencius Mathci	*de Camancz*			Krakov			1475h	Indeks 165
Andreas Royk	*de Camancz*			Krakov			1476.ac	Indeks 19

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međurječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalcž	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Johannes Cleyndinsth	*de Camancz*			Krakov			1476ae	Indeks 48
Johannes Ladislai	*de Camancz*			Krakov			1477ae	Indeks 135
Lucas Barnabe	*de Camancz*			Krakov			1484ae	Indeks 171
Clemens Petri	*de Camancz*			Krakov			1486h	Indeks 49
Georgius Johannis	*de Camencz/ Camancz*			Krakov			1472ae, 1475h	Indeks 78
Anthonius Stachewicz	*de Camencz*			Krakov			1466.h	Indeks 22
Jodocus Michalis	*de Camencz*			Krakov			1472ac	Indeks 114
Thomas Mathie	*de Camencz*			Krakov			1474ac	Indeks 306
Mathias Jacobi	*de Camencz*			Krakov			1475h	Indeks 189
Ladislauus Petri	*de Camencz*			Krakov			1483h	Indeks 161
Simon	*de Camencz*	frater O. Cist.		Krakov			1484ac	Indeks 273
Henricus Ambrosy	*de Camencz*			Krakov			1485ac	Indeks 95
Johannes Georgy	*de Camencz*			Krakov			1486h	Indeks 128
Bernhardi- nus Caspari	*de Camencz*			Krakov			1489.ac	Indeks 32
Laurencius Malchier	*de Camencz*			Krakov			1489ac	Indeks 165
Martinus Nicholai	*de Camencz*			Krakov			1489ac	Indeks 181
Paulus Laurency	*de Camencz*			Krakov			1489ac	Indeks 241
Demetrius	*de Czerod*			Prag	Philosophi- ca		1410	MHUP 1/1: 404, 406
Johannes	*de Czery*			Beč		4 gr.	1429, 13. 10.	Gall 1: 168
Vincencius	*de Czery*			Beč		4 gr.	1438, 14. 4.	Gall 1: 205
Ladislauus Carnificis	*de Czery*			Beč		p.	1448, 13. 10.	Gall 1: 264
Ladislauus	*de Erdcott*			Beč		scholaris	1474	Šišić 166
Thomas	*de Erdci*			Krakov			1463ac	Indeks 304
Johannes	*de Erdew/ Erdewd*			Beč		4 gr. scholaris	1452, 13. 10. 1453	Gall 2: 17 Šišić 165
Valentinus Francisci	*de Erdewth*			Krakov			1448/9h	Indeks 310
Johannes f. Michaelis	*de Erdod*			Beč		gr. 2	1430, 14.4.	Gall 1: 171
Gallus Laurency	*de Erdod*			Krakov			1489 ac	Indeks 73

Ime	Podrijetlo	Služba; stalož	Mjesto službe	Svučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Sebastianus	*de Erdtoed*			Beč			1520, 14. 4.	Gall 3: 18
Thomas	*de Erthudt*			Beč		4 gr.	1500, 13. 10.	Gall 2: 285
Helias	*de Erthudt*			Beč		4 gr.	1500, 13. 10.	Gall 2: 285
Demetrius Blasy	*de Gerge*			Krakov			1500ae	Indeks 60
Vincentius	*de Grabi*			Beč		4 gr.	1463, 14. 4.	Gall 2: 78
Simon Tomba	*de Herdowd*			Beč		29 den.	1505, 14. 4.	Gall 2: 330
Clemens Nicolai	*de Horvad*			Krakov			1477h	Indeks 49
Gregorius Ladislai	*de Horwat*			Krakov			1483ae	Indeks 89
Matheus Michaelis	*de Ilak*			Krakov			1460ae	Indeks 186
Georgius	*de Ireck*			Beč		2 gr.	1449, 14. 4.	Gall 1: 269
Johannes	*de Iregh*			Beč		4 gr.	1423, 13. 10.	Gall 1: 144
Blasius Petri dicti Proper	*de Kamancz*			Krakov			1425	Indeks 36
Andreas Johannis	*de Kamancz*			Krakov			1436.ae	Indeks 14
Demetrius Johannis	*de Kamancz*			Krakov			1454ae	Indeks 60
Matheus Johannis	*de Kamancz*			Krakov			1454ae	Indeks 186
Andreas Anthonii	*de Kamancz*			Krakov			1460.ae	Indeks 5
Benedictus Laurency	*de Kamancz*			Krakov			1465.ae	Indeks 31
Stephanus Dyonisy litterati	*de Kamancz*			Krakov			1465h	Indeks 292
Nicolaus Andree	*de Kamancz*			Krakov			1470h	Indeks 210
Sebastianus Pauli	*de Kamencz*			Krakov			1427ae	Indeks 271
Casper Johannis	*de Kamencz*			Krakov			1450ae	Indeks 43
Georgius Petri	*de Kamencz*			Krakov			1460h	Indeks 82
Johannes Nicolai	*de Kamencz*			Krakov			1478ae	Indeks 141
Cristoforus Johannis	*de Kamencz*			Krakov			1485h	Indeks 55
Sebastianus	*de Kauuacz*			Beč		4 gr.	1507, 13. 4.	Gall 2: 339
Stephanus Jacobi	*de Kvyhyd* dioc. Quinquceccel.			Krakov			1493ae	Indeks 293
Petrus Helie	*de Kye*			Krakov			1478h	Indeks 248

S. Andrić, *Studenti iz slavonsko-srijemskog međuriječja...*

Ime	Podrijetlo	Služba; stalež	Mjesto službe	Sveučilište	Fakultet	Stupanj; uplata	Datum	Izvor
Michael	*de Lonaz- pathona*			Beč		4 gr.	1486, 14. 4.	Gall 2: 190
Georgius Donati	*de Lukko*			Krakov			1489ae	Indeks 76
Laurencius Symonis	*de Lukko*			Krakov			1489ae	Indeks 167
Georgius Nicolai	*de Matusna/ Mathuszna*			Krakov			1504h	Schrauf 11, 70
Georgius Johannis	*de Momoster*			Krakov			1462ae	Indeks 78
Demetrius Fabiani	*de Monoster*			Krakov			1472h	Indeks 60
Michael Bryccy	*de Monostor*			Krakov			1454ac	Indeks 199
Michael	*de Monostra*			Beč		p.	1449, 13. 10.	Gall 1: 273
Clemens f. Michaelis	*de Necze*			Beč		p.	1426, 13. 10.	Gall 1: 157
Urbanus Lentzess	*de Nemethi*			Beč			1524, svibanj	Gall 3: 37
Jacobus	*de Nemethy*			Beč		4 gr.	1469, 14.4.	Gall 2: 111
Demetrius Alberti	*de Nemethy*			Krakov			1484ae	Indeks 60
Demetrius Stanislai	*dc Nemothy*			Krakov			1462h	Indeks 61
Gregorius Benedicti	*de Nemthy*			Krakov			1482ae	Indeks 88
Franciscus Thome	*de Nemyty*			Krakov			1488ae	Indeks 71
Gregorius Andree	*de Nyemethi*			Krakov			1455ae	Indeks 87
Petrus Jolako	*de Nyemethy*			Beč		4 gr.	1504, 13. 4	Gall 2: 322
Jacobus Alexij	*de Oseyk*			Krakov			1411	Indeks 100
Cristianus Nicolai	*dc Ossek*			Krakov			1421h	Indeks 54
Petrus Pastkonis	*de Ossek*			Krakov			1426ae	Indeks 253
Jacobus Nicolai	*de Ossek*			Krakov			1428ae	Indeks 107
Johannes Bartholomei	*dc Ossek*			Krakov			1482h	Indeks 118
Michael Cristi[a]ni	*de Ossyek*			Krakov			1447h	Indeks 199
Clemens Johannis	*dc Ossyek*			Krakov			1499ae	Indeks 48
Johannes Andree	*de Osszck*			Krakov			1400	Indeks 117

Martinus Mathie	*de Osszek*		Krakov			1400	Indeks 181
Nicolaus Petri	*de Osszeyk*		Krakov			1478h	Indeks 229
Nicolaus Martini	*de Osszeyk*		Krakov			1498h	Indeks 222
Nicolaus	*de Podwynec/ Podwin[yc]*		Prag	Philosophica; Juridica	magister; d. 14 gr.	1397–1409 1405	MHUP 1/1: 316–7, 360, 401; 2/1: 51
Geor[gius]	*de Ratza*		Beč		p.	1448, 14. 4.	Gall 1: 261
Georgius Sypar	*de Rossontz*		Beč		4 gr.	1432, 13. 10.	Gall 1: 181
Georgius Brzawich	*de Sancta Anna*		Beč		4 gr.	1475, 14. 4.	Gall 2: 149
Thomas	*de Syrma*		Beč		1 gr.	1423, 14. 4.	Gall 1: 141
Sixtus	*de Tamas- falwa*		Krakov			1503?	Schrauf 11
Nicolaus Margroten- dorffer	*de Veliko*		Beč		2 gr.	1453, 11. 11.	Gall 2: 23
Blasius	*de Veracz*		Beč		2 gr.	1438, 14. 4.	Gall 1: 205
Petrus Nicolai	*de Verbicza*		Krakov			1425	Indeks 253
Johannes filius Sebastiani	*de Villach*		Beč		2 gr.	1412, 10.	Gall 1: 94
Bernardus Pauli	*de Virbicz*		Krakov			1414–1415	Indeks 34
Benedictus Helie	*de Wiolac (= Ilok?)*		Krakov			1425	Indeks 31
Petrus	*de Zalanok*		Beč		p.	1405, 11. 4.	Gall 1: 70

Zusammenfassung

Studenten aus dem zwischenflussgebiet von Slawonien und Syrmien (Srijem)

Aufgrund der veröffentlichten Matrikeln von den europäischen Universitäten des Mittelalters wird ein vorläufiges Verzeichnis der Studenten aus dem Gebiet des heutigen Slawoniens und Syrmiens aufgestellt, vom Anfang bis zur Mitte des 16. Jh-s. Das Verzeichnis ist mit einem Vorwort versehen, in dem die Natur der angegebenen Daten und des Arbeitsverfahrens erläutert wird. Ebenso werden einige graphische Darstellungen angeboten, durch die manche Inhalte und Aspekte zusammengefaßt sind. Hinzugefügt ist ein Nebenkatalog jener Studenten, deren die geographische Herkunft nicht mit Sicherheit bestimmbar war.

Übrs. Ivica TOMLJENović